

Ikt. sz.: FFB-41/35-5/2020.

FFB-15/2020. sz. ülés
(FFB-41/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságának**
2020. december 8-án, kedden, 11 óra 05 perckor
az Országház Apponyi Albert gróf termében (főemelet 58.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Dr. Palkovics László innovációs és technológiai miniszter éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	5
<i>Dr. Palkovics László beszámolója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	15
<i>Dr. Palkovics László válaszai</i>	23
<i>Egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló T/13958. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	32
<i>Hozzászólások</i>	32
<i>A vadállatok cirkuszi szerepeltetésének tilalmáról szóló H/13500. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	39
<i>Kocsis-Cake Olivio szóbeli indoklása</i>	39
<i>Hozzászólások</i>	41
<i>Határozathozatal</i>	42
<i>Egyebek</i>	43
<i>Az ülés berekesztése</i>	43

Napirendi javaslat

1. Dr. Palkovics László innovációs és technológiai miniszter éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
2. Egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/13958. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
3. A vadállatok cirkuszi szerepeltetésének tilalmáról szóló határozati javaslat
(H/13500. szám)
(Kocsis-Cake Olivio (Párbeszéd) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
4. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Schmuck Erzsébet (LMP), a bizottság elnöke
Bencsik János (Fidesz), a bizottság alelnöke

Nunkovics Tibor (Jobbik), a bizottság alelnöke
Böröcz László (Fidesz)
Dr. Koncz Zsófia (Fidesz)
Varga Gábor (Fidesz)
Szászfalvi László (KDNP)
Hajdu László (DK)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz) Bencsik Jánosnak (Fidesz)
Simonka György (Fidesz) Szászfalvi Lászlónak (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs, a bizottság munkatársa

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Palkovics László innovációs és technológiai miniszter
Hízó Ferenc helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai
Minisztérium)

Megjelentek

Dr. Boros Anita államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium)
Schanda Tamás János államtitkár (Innovációs és Technológiai
Minisztérium)
Dr. Kaderják Péter államtitkár (Innovációs és Technológiai
Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 05 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! A Fenntartható fejlődés bizottsága mai, december 8-ai ülését ezennel megnyitom. Köszöntöm a bizottság megjelent tagjait, illetve az ülésre érkezett hallgatóságot.

Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. Bencsik János alelnök úr helyettesíti Turi-Kovács Bélát, és Szászfalvi László helyettesíti Simonka Györgyöt.

A mai ülésünk napirendi javaslatát előzetesen megküldtük. Aki egyetért a javaslattal, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* A bizottság egyhangúlag elfogadta a napirendet.

Dr. Palkovics László innovációs és technológiai miniszter éves meghallgatása

(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Következik dr. Palkovics László innovációs és technológiai miniszter éves meghallgatása az Országgyűlésről szóló törvény 41. §-a alapján. Tisztelettel köszöntöm dr. Palkovics László miniszter urat és kollégáit.

Tájékoztatom a bizottság tagjait, illetve a miniszter urat, hogy az előzetes jelzésnek megfelelően a meghallgatás időkeretben történik. Először a miniszter úrnak 30 perc áll a rendelkezésére, hogy beszámoljon az elmúlt egy év alatt elvégzett munkáról, majd a bizottság tagjai frakciónként legfeljebb tíz percben fogalmazhatják meg a kérdéseiket, észrevételeiket, és majd ezt követően a miniszter úrnak maximum 30 perc áll majd a rendelkezésére, hogy válaszoljon. Ha nem bizottsági tag kér szót, arról a bizottságnak külön kell majd döntenie, és ebben az esetben legfeljebb három kérdés feltevésére van lehetőség, maximum 3 perces időkeretben. Ha szükséges, természetesen majd egy rövid második kört is tartunk.

Emellett előzetesen jelezte miniszter úr, hogy vetítéssel szeretné kísélni a hozzászólását, így az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 38/A. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a szemléltetést a bizottságnak kell engedélyeznie. Kérem, aki egyetért azzal, hogy biztosítsuk a vetítés lehetőségét miniszter úrnak, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Egyhangú. Megállapítom, hogy a bizottság hozzájárult a szemléltetéshez.

Egyúttal a házszabály 134. § (2) bekezdés a) pontja alapján elrendelem, hogy a vetítés anyagát majd csatoljuk mellékletként az ülés jegyzőkönyvéhez. Ennyi bevezető után megadom a szót miniszter úrnak. Parancsoljon!

Dr. Palkovics László beszámolója

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációs és technológiai miniszter: *(Az előadást projektoros kivetítés szemlélteti.)* Köszönöm szépen. Köszönöm a lehetőséget, hogy újra itt lehetünk. A fenntarthatósági bizottság annyiban különbözik a többiektől, hogy itt volt egy közbeeső meghallgatásunk is valamikor az év elején, úgyhogy most az azóta eltelt időben elvégzett feladatokról szeretnék beszámolni. Ahogy majd látni fogják, én azt hiszem, hogy nagyon komoly fejlődést értünk el az elmúlt időszakban, egy sor olyan ügy jelent meg, csak sajnos a vírus - sajnos? Nem tudom, hogy sajnos-e. - elvitte erről a figyelmet, hiszen a nyilvánosság alapvetően a vírussal, a vírus okozta gazdasági helyzettel foglalkozott.

Azért a jó hír mindenképpen az, hogy az, amit erre az évre kitűztünk az elmúlt ülés óta, azon területek mindegyikén haladtunk előre, úgyhogy erről szeretnék röviden beszámolni. És egy sor más dolog is történt, jelen pillanatban a parlament előtt legalább öt olyan törvényünk van, ami a bizottság tevékenységi körébe tartozik, majd ezekre is rátérnék. Ez mind az a téma, amiről röviden, fél órában szeretnék szót ejteni. Igyekezni fogok vagy gyorsabban beszélni, vagy majd néhány fóliát átugrani (*Derültség.*), vagy lassabban beszélni, és egy kicsit hosszabb ideig, a harminc percen túl. Mindenképpen szeretném bemutatni, mert elnök asszonnyal közben néhányszor beszélgettünk, és a beszélgetéseink egy jelentős részére tudok itt reflektálni ebben az anyagban.

Hol is tartunk, illetve hogy is alakul az európai környezetünk, ez képezi az előadásunk egyik részét, egészen odáig, hogy a Green Deal, amit Magyarország is elfogadott, ezt hogyan gondoljuk megvalósítani, és utána néhány olyan részterületről, részben az energetikai ellátásbiztonságról, részben pedig a vízi közműről és a hulladékgazdálkodás elemeiről szeretnék néhány szót szólni, illetve egy rövid tájékoztatást az RRF-ben, illetve az MMF-ben a különböző zöldügyek megjelenéséről. Azt hiszem, hogy ez is kifejezetten örömteli, ahogy ebben most állunk.

Hol is tartunk? Azt hiszem, ezt az ábrát mindenki ismeri. Magyarország az üvegházhatású gázok kibocsátása területén '18-ban az 1990-es referenciaérték 33 százalékánál tartott. Ez most egy meghatározó része a klímapolitikánknak, a 2030-as 40 százalék versus az Európai Unió által megkövetelt 50 százalék. Erre is majd visszatérnék, hogy erről mit gondolunk, és hogyan gondoljuk ezt elérhetőnek. Az összehasonlítás nem változott, továbbra is a nyolcadik legkedvezőbb helyen vagyunk, már ami a '90-es kibocsátást illeti, illetve az egy főre eső üvegházhatásúgáz-kibocsátásunk is az Európai Unió hatodik legjobbjának számít. Azt gondolom, hogy ezek azok az alapok, amire építünk.

A bal oldali ábrára akarnék majd visszatérni, ennek azért majd lesz jelentősége az 55 százalékos célról való megbeszélés során, hiszen az azért látszik, hogy itt az európai összeg egy jelentős része a 40 százalékos 2030-as célhoz képest még nagyon messze van. Nem sokan vannak azok, akik ugyan csökkentettek, de kis mértékben, vannak olyanok, akik effektíve növelték a kibocsátásukat.

És hát, ha erre az ábrára ránézünk, akkor nem is a '30-as állapottal érdemes foglalkozni, hanem a 2050-es karbonsemleges állapottal, ami úgy nagyon nehezen lesz elérhető, ha ezt pénzzel akarjuk megvenni, de egyébként nem minden ország csökkenti a kibocsátását olyan mértékben, hogy ott a 95 százalék kibocsátást elérjük.

Mi határozza meg a magyar energia- és klímapolitika új stratégiai kereteit? Ugye, ezek azok a dokumentumok, amik jelentős részben az elmúlt időszakban kerültek megalkotásra, illetve elfogadásra. Idetartozik a nemzeti energiastratégia, a NEKT, az éghajlatváltozási cselekvési terv, külön dokumentumot szenteltünk annak, hogy hogyan is néz ki az éghajlatváltozás hatása a Kárpát-medencére, a nemzeti tiszta fejlődési stratégia. Itt ennek a kidolgozása folyamatban van, volt egy első változata, de akkor elég gyorsan változtak a körülmények, ugye, akkor jelent meg a Green Deal, ezért aztán arra azt mondtuk, hogy év végéig fogjuk ezt véglegesen kidolgozni, ez jövő év elejére fog áttolódni.

Egy fontos kérdés a karbonsemlegesség elérése 2050-ig. Ahol tartanunk kell, 40 százalék 2030-ban, továbbra is erre épül a klímastratégiánk.

Alapvetően az energiastratégia fő céljait három pontban lehet összefoglalni: a fogyasztó áll továbbra is a stratégia középpontjában, mindenképpen fontos az energiaszuverenitás és az energiabiztonság megerősítése, és természetesen az energiatermelés dekarbonizálása a harmadik kiemelt követelmény.

Ha megnézzük - és röviden össze akarom foglalni -, hogy mi fog történni az elkövetkezendő időszakban: 2030-ig a villamosenergia-termelésünk 90 százalék fölött dekarbonizált lesz, jelenleg ez 60 százalék, de a beépített napelem-kapacitások 6 ezer megawattig fognak felmenni 2030-ig, és 2040-ig vállaltuk a 12 gigawattnyi beépített kapacitást. Én azt hiszem, hogy aki az országban jár, és olvassa a sajtó energetikai napi jelentéseit, több olyan nappal találkozott, amikor a napenergia már jelentősebb részt vállalt az energiatermelésünkben, mint például a Paksi Atomerőmű.

Ami a villamosenergia-fogyasztás importhányadát jelenti, ezt 2040-ig 20 százalék alá szeretnénk csökkenteni. Ezekkel a kapacitásokkal, ezt nem kell sokáig magyarázni, hogy miért lesz lehetséges. Illetve a földgázfogyasztásunkat abszolút értelemben is csökkenteni kívánjuk, illetve az import hányadát is csökkenteni kívánjuk, hogy a függőségünket mindenképpen tudjuk csökkenteni.

Meghirdettünk az év elején egy klíma- és természetvédelmi akciótervet, miniszterelnök úr jelentette be, és aztán azóta erről olyan nagyon sokat nem tudtunk beszélni, mert a vírus elmosta ennek a nyilvánosságban való jelentőségét. A jó hír az, hogy viszont ez azóta is ugyanazzal az intenzitással folyik, mint ahogy terveztük. Voltak időszakok, amikor próbáltunk erről valamilyen formában nyilatkozni, most a legkomolyabb hely, ahol ezt megtehetjük, ez a bizottsági ülés. Gyakorlatilag minden elem, amit akkor célként tűztünk ki, haladt előre, azzal a sebességgel, ahogy terveztük.

Alapvetően nyolc fő eleme van a klíma- és természetvédelmi akciótervnek. Az első az illegális hulladéklerakók felszámolása. Majd mindjárt beszámolok, hogy itt hol tartunk, mit tettünk.

A második, ennek a képviselő hölgyek, urak látták már a leképeződését: 2021-től megszüntetjük az egyszer használatos műanyagoknak a használatát. Itt a törvényt már elfogadtuk, tehát ez megtörtént.

A harmadik pont: megvédjük a folyóinkat, hogy egyáltalán megvédjük magunkat attól, hogy külföldről Magyarországra olyan hulladék érkezen, amit nem akarunk, mert nem akarjuk felhasználni, nem tudjuk, nem szeretnénk ilyen értelemben célszám lenni.

A negyedik, ami a környezetbarát technológiák alkalmazását jelenti, ugye, a szennyező fizet elv. Szeretnénk azt, ha azok az energetikai és egyéb vállalatok, akik a környezetterhelésért jelentős mértékben felelősek, olyan technológiákat alkalmazzanak, ami a környezetet kevésbé terheli. Itt van a magyar államnak is feladata, a Mátrai Erőmű megvásárlása, illetve ennek a zölddé alakítása az egyik kiemelt elemünk. Majd erről is beszélnék egy kicsit többet.

Vállaltuk azt, hogy minden újszülött után tíz fát ültetünk, ez megkezdődött, Kaderják államtitkár úr - egy kiváló képen - látszik is egyébként az egyik ilyen fának az ültetése közben. Ezek annak a hárommillió fának az első elemei voltak, és folyamatosan zajlik a dolog. Itt kapcsolódik össze a családpolitikánk a környezetpolitikánkkal.

Meghatszorzuk a naperőmű-kapacitásunkat, erről beszéltem. Egy nagyon komoly fejlesztési terület a közlekedés területén, ami 20 százalékban felelős az üvegházhatású gázok kibocsátásáért, a járműrendszerek zöldítése, részben az autóbuszok, részben pedig az elektromos autók.

Nyolcadik pontként vállaltuk, hogy bevezetjük a zöld államkötvényt. Ahogy mondtam, jó hír az, hogy mindegyik területen haladunk előre.

A „Tisztítsuk meg az országot!” program az első célkitűzésre reflektál. Itt megkezdtük az illegális hulladéklerakók azonosítását, megkezdtük annak a rendszernek a kidolgozását, amivel az elmúlt 30-50 évben elhagyott hulladékot összegyűjtjük. Ezt meg kell tennünk, ezt nem hagyhatjuk a következő generációra. Ennek megteremtettük a digitális feltételeit egy applikációval, forrásokat biztosítottunk, és biztosítunk jövőre a meglévő hulladéktelepek felszámolására.

És, ami talán még ennél is fontosabb, megkezdődött egy olyan jogszabályi környezetnek a kialakítása, a parlament előtt van, ami pedig ennek a szankcionálását, az illegális hulladék újragenerálódásának a megakadályozását szolgálja mindenképpen. Majd erről lesz néhány részletesebb dia, hogy hol is kezdtük ezt el. Azért az látszik már, a mintaprojektjeinkben definiáltunk bizonyos helyeket, ahol tipikusan illegálisan elhagyott hulladék keletkezik. Ennek a mennyisége nem kevés. Látszik egyébként a hulladéksátor alkalmazásán túl vagy alkalmazásán keresztül, hogy nagyon sok bejelentést kapunk, és ha ezeket összeadjuk, akkor egy nagyon komoly mennyiségről beszélünk, tehát nagyon komoly feladat előtt állunk. Ezt egyszer valakinek meg kellett kezdeni, úgy gondoltuk, hogy ezek mi leszünk.

Erről már volt szó, itt a jogszabály létrehozása megtörtént. Amit ehhez kapcsoltunk, talán emlékeznek a tavaszi időszakra, az az volt, hogy viszont azoknak a műanyaggyártóknak, akiknek ez a termékpolitikáját lényegesen befolyásolja, segítünk abban, hogy részben a technológiájukat, részben pedig a termékeiket meg tudják újítani. Itt az elkövetkező időszakban minden évben - ebben az évben kezdtük - tízmilliárd forint értékben kiírásra került olyan technológiafejlesztési pályázat, ami az itt, egyébként kapacitásra épített gyártók számára új termékekre történő áttérésre szolgál.

Ami a külföldi hulladék Magyarországra érkezését jelenti, van egy évente többször visszatérő problémánk: a külföldről érkező folyók által hozott, ott is illegális hulladéklerakatok, a folyókba bemosott szemét kérdése. Erre most már nagyon komoly gépekkel tudunk felkészülni, ezt a szemetet összeszedjük, szétválogatjuk, a költségét pedig megpróbáljuk visszaterelni azokra az országokra, ahonnan ez érkezett.

Ami szintén hasonló jelentőséggel bír: megtiltottuk a szennyvíziszap Magyarországra történő behozatalát, illetve azt mondtuk, hogy a másodlagos tüzelőanyag-hulladék, ez az RDF nevezetű tüzelőanyag - ezt akkor lehet behozni, ha a magyarországi már felhasználásra került, utána, miután ez ilyen értelemben bizonyos szempontból alapanyag is, tehát ezt engedélyeznénk, de csak akkor, ha a magyart már felhasználtuk. Ez nyilván a magyarországi gyártókra is egyfajta terhet ró.

Ami nagyon fontos, hogy a vállalatok környezetbaráttá alakítására, környezetbarát technológiák alkalmazására több pályázatot hirdettünk meg. Itt az egyik vállalásunk az volt, hogy 2021-2022 között 32 milliárd forint vissza nem térítendő támogatással ösztönözzük a saját fogyasztásra szánt megújulóenergia-termelést. Ez az összeg azért föl fog menni a következő időszakban, amikor rátérünk a következő időszak tervezésére, akkor ezt látni fogjuk. A vállalatok ezt nagyon jól vették, több rekord is létrejött Magyarországon. Az Audi gyárának a tetején van szerintem Közép-Európa legnagyobb tetőre telepített napelemparkja.

Ami a Mátrai Erőmű átalakítását jelenti, itt több tárgyalást folytattunk, főleg a 10c. derogáció kapcsán. Úgy tűnik, hogy a 10c. derogációval rendelkezésre bocsátható forrás az a Mátrai Erőmű bizonyos átalakítását, például gázturbinás erőmű felépítését mindenképpen szolgálja. Megnyertük azt a pályázatot, ami egyébként ennek a finanszírozását biztosítja, és megkezdjük azoknak az elemeknek a tervezését, ami a korábban megígért módon, alapvetően az erőmű zöldítését jelenti. Nyilván ennek van egy időkifutása, 2025 környékén már szeretnénk azt, ha egy egészen más erőművet látnánk, ami egyébként ellátja a korábbi szerepét a magyar hálózaton belül.

Minden újszülött után tíz fát ültetünk. Itt az Agrárminisztériummal együttműködve ebben az évben 2 milliárd forintot biztosítottunk az első évek támogatására, úgyhogy itt megkezdődött a fák ültetése. Ebből a 2 milliárd forintból 650 hektár új erdőt tudunk létrehozni.

Ami a naperőmű-kapacitásokat jelenti, a vállalásunk nagyon komoly, tehát a 6 gigawatt 2030-ig, illetve 12 gigawatt 2040-2050-ig, koncentrált tevékenységet igényel.

Az egyik eleme a háztetőre szerelt naperóműveknek a jelentős bővítése. Itt ezt ma is jelentős mértékben támogatjuk, a 2021-től megjelenő pályázati kiírások viszont már magánszemélyek részére is lehetővé tesznek vissza nem térítendő támogatást. Tehát a háztartási vagy háztáji napelemeket már vissza nem térítendő módon fogjuk támogatni, itt egy erőteljes ugrást valószínűsítünk ezen a területen.

Illetve az ipari termelők esetén a KÁT-rendszert kiveztettük, most folyik az utoljára jóváhagyott erőművek építése. Áttértünk a METÁR-rendszerre. A várakozásainkhoz képest lényegesen pozitívabb módon halad előre egyébként a METÁR-tenderfolyamat. Az összes olyan félelmünk, ami a KÁT-rendszer leállítása után megjelent, ezeket gyakorlatilag nem tudtuk igazolni, tehát úgy tűnik, hogy a METÁR-rendszeren belül ez a fajta folyamat ugyanúgy biztosítja a naperóművek attraktivitását, tehát a 6 gigawatt, illetve a 12 gigawatt létrehozása nem jelent problémát.

Az elektronikus támogatásoknak három eleme van. Az egyik az autóbuszok támogatása, a másik, ami az ábrán látszik, a zöldrendszámú autók további támogatása. Itt már összetettebb pályázatokat írtunk ki, tehát nemcsak magánszemélyeknek, hanem vállalkozásoknak, például taxivállalatoknak is támogatjuk az elektromosautó-beszerzését. Kibővítettük a scope-ját, azt mondtuk, hogy más áruszállító eszközök, ezek a robogók, pizzafutár, egyéb más, hogy itt is inkább a régi, használt kétütemű, belső égésű motorral hajtott robogók helyett inkább elektromos robogókra adjunk támogatást, és akkor ilyen értelemben itt is tudjuk zöldíteni ezt a közlekedési módot.

Ami talán érdekes, hogy most írtunk ki egy egymilliárd forint keretösszegű pályázatot, ahol a magánszemélyek részére elektromos kerékpár vásárlását könnyítenénk meg. Nyilván az elektromos kerékpár használata a környezetterhelés szempontjából evidens, és ezzel olyan csoportokat is be tudunk kapcsolni a biciklizésbe, akik egyébként esetleg ezt nem tennék. Munkába járásra szintén alkalmasak ezek az eszközök, illetve idős emberek, akik most egy normál biciklire már nem nagyon akarnak felülni, de a biciklizés élményét az elektromos kerékpár jelentősen növeli, úgyhogy ez is megjelent. Ahogy mondtam, az elektromos mobilitás támogatása a zöldbuszprogramon keresztül is történet. A pilotprogram elindult, és hamarosan kiírunk egy 36 milliárd forint értékű pályázatot elektromos buszok vásárlására, 2022-től már csak ilyen buszokat kívánánk városi forgalomban üzembe helyezni. Ahogy mondtam, az utolsó elem a zöld államkötvény kibocsátása is megtörtént. Ez egy nagyon gyors és nagyon attraktív folyamat volt, Magyarország kedvező feltételekkel tudott ilyen típusú finanszírozási forrásokat szerezni. Ez azt jelenti, hogy a kormánynak az a politikája, ami emögött látszik, az a magyarországi zöldkötvényjegyzést nagyon attraktívvá tette. Így állunk a környezetvédelmi akciótervvel. Azt gondolom, hogy az összes olyan vállalkásunk, amit ebbe tettünk, mind halad előre, azzal a sebességgel, ahogy terveztük, legfeljebb nem tudtunk róla sokat beszélni.

A nemzeti energiastratégiáról szeretnék még néhány szót szólni. Itt már nem is annyira a stratégiai részéről, hanem a megvalósítás részéről. Gyakorlatilag magának a klíma- és természetvédelmi akciótervnek a részeként megjelent az említett három elem: a dekarbonizált és rugalmas áramtermelés, a közlekedés zöldítése és a gazdaság energiahatékonyságának a javítása. Erről egy törvényjavaslatunk van a parlament előtt, ami a jövő héten kerül reményeink szerint elfogadásra, illetve az akcióterv néhány dolgot nem fed le, ezekre pedig más módokon reagálunk.

Az egyik ilyen, ami a törvény részét képezi, az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer bevezetése. Itt azt az elvet követtük, hogy ne csak a szakpolitikai intézkedésekkel növeljük a magyar gazdaság, a magyar társadalom

energiahatékonyságát, hanem legyen ennek felelőse. Az energiahatósági kötelezettségi rendszer a felelősöket az energiaszolgáltatókban határozza meg. Nyilván ez nemcsak egy olyan kötelezettség a számukra, ami nekik üzletileg nem jó. Ez egy jó üzlet is egyébként, de ők a felelősök azért, hogy Magyarország energiafogyasztása csökkenjen, az energiahatékonysága pedig növekedjen. Ennek a rendszernek a működésére egyébként vannak nemzetközi tapasztalatok. Ausztria, Dánia, az Egyesült Királyság, 16 ország Európában használja ezt a rendszert. A magyar energiaszolgáltatókkal folytatott viszonylag hosszú tárgyalás eredményeképpen aztán megállapodásra jutottunk, és ez a rendszer, azt gondolom, ezt a célt kifejezetten jól fogja szolgálni. Ennek a részleteiről szívesen beszélek, ha szükséges.

Ennek a rendszernek nemcsak az energiahatékonyság növekedése, illetve az energiafogyasztás csökkenésére van hatása, hanem támogatja egy sor más szakpolitikai intézkedésünket, például az energiaszuverenitást - ennyivel kevesebb gázt kell importálni -, a rezsicsökkentést - hiszen nem növekszik a háztartások által használt energiameennyiség, ilyen módon annak a költsége sem -, munkahelyeket teremt, iparpolitikát lehet rá építeni. Az adóbevételek is értelmezhető módon megjelennek, és nem utolsósorban jelentős mértékben hozzájárul a klímacéljaink eléréséhez. Önmagában csak ennek a 90 petajoule energiamegtakarításnak a hatása nagyjából 5 millió tonna szén-dioxid-kibocsátás elmaradását fogja eredményezni. Úgyhogy ennek a rendszernek szerintem megtörtént a megértése, és amennyiben a parlament elfogadja, akkor ez bevezetésre kerül.

Van egy sor olyan pályázatunk, ahol új ügyeket szeretnénk kipróbálni. 16 milliárd forint értékben már 4 pályázati felhívás kiírásra került, sőt a döntéseket is meghoztuk. Ebben négy területet jelöltünk meg: az energiaközösségek kialakításának a támogatását, a villamosenergia-hálózat stabilitását, illetve rugalmasságát hogyan lehet növelni különböző eszközökkel, illetve hogyan tudunk olyan karbonmentes technológiákat megjeleníteni, ahol a végcél, hogy valamilyen energiát gázenergiává alakítsunk, ez a „power-to-gas” koncepciónak az egyik megjelenése. Meglepően nagyon sok cég pályázott rá, és nagyon jó pályázatokat küldtek be, úgyhogy meg kellett növelnünk a pályázati összeget, mert nem akartunk jó pályázatokat csak azért, mert forráshiány lépett fel, ezért nem támogatni. Hamarosan megjelennek egyéb technológiai pályázatok az energiagazdaság területén. Az egyik ilyen kérdés az energiatárolás. Magyarországon nem nagyon vannak olyan, főleg villamosenergia-tárolási lehetőségeink, amivel egy lényegesen nagyobb ország rendelkezik, tehát ezért itt galvanikus módon, illetve átmeneti tárolóként kell megoldásokat találnunk, a hidrogén mint egy fontos, részben köztes energiatárolásra – ugye, zöldhidrogénről beszélünk -, részben pedig energiaforrásként történő használata. A Dunaferri egyik legnagyobb problémája a tüzelés módja: földgáz helyett ha hidrogént tudunk használni, akkor ez egy sor problémát megold, illetve az elektromobilitási elemeknek az integrációja egy energiatárolási hálózatba. Na, erre írunk ki a közeljövőben új pályázatokat.

Néhány európai uniós kitekintés. Ugye, az európai Green Deal elveit mi tavaly elfogadtuk, tehát elfogadtuk azt, hogy 2050-ben a magyar gazdaság, a magyar társadalom, a környezet is karbonmentessé válik. Nyilvánvalóan az ehhez vezető utat kell megfelelően meghatározni. Egyelőre, ami ezen az ábrán látszik, ez az oda vezető út. Ebben egy bizonytalanság lépett fel az elmúlt hónapokban, ez, ugye, a 2030-as kibocsátási cél 40 százalékról 50 százalékra történő emelése.

Amit nagyon sokat számoltunk, ugye elég homályosak a bizottsági... pontosabban nem szép ilyet mondani, a Bizottság elképzelései nem egyértelműek, ezért nagyon nehéz ez alapján azt a modellt használni, amit egyébként ennek a költségének a számítására használunk. Egyelőre most ott tartunk, hogy amennyiben az 55

százalékos cél - ez ugyan nem ennyit jelent, de mondjuk, ebben a körben - eléréséhez a 40 százalékos cél fölött további 1500 milliárd forint beruházásra van szükség. Mindösszesen egyébként, ha a baseline-t nézzük, ahhoz képest 2800 milliárdról beszélünk. Ez plusz beruházás, viszont jelentős része jól megtérülő beruházás, tehát technikailag nem tartjuk feltétlenül nagyon nagy problémának ennek a célnak az elérését Magyarország számára.

Viszont a probléma az, hogy itt nemcsak magunkról beszélünk - ugye, Magyarország a világ szén-dioxid-kibocsátásának a 0,1 százalékáért felelős -, hanem, mondjuk, a többi európai országról, és ha erről tárgyalunk, ugye, miniszterelnök úr erről beszélt, azért néhány alapelv, hogy azt mindenképpen el kell fogadni, hogy ezzel érdemben tudjunk foglalkozni. Most nem is a - hogy mondjam - cél elérése az érdekes, hanem, hogy ki milyen részt vállal ebben.

Ugye, 2050-ig a 95 százalékos üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkenést, ha nem támasztjuk alá azzal, hogy minden tagállam ezt létrehozza, akkor persze pénzért meg lehet venni sok mindent, de a kibocsátás megmarad, és a nyeresoldalon pedig azok a tagállamok, amelyek esetleg többet teljesítenek, ezt nem fogják tudni kompenzálni.

Tehát úgy gondoljuk, hogy technikai szempontból arról nagyon is értelmes beszélni, hogy 2030-ban minden európai ország járuljon hozzá ahhoz, hogy egyébként a saját szén-dioxid-kibocsátását arányosan csökkentse. Azt mondtuk, hogy ez legyen 40 százalék mindenki számára. Aztán utána tárgyaljunk arról, hogy akkor akarunk-e 55 százalékos, de ha a nagy kibocsátók ezt nem érik el, akkor hiába éri el egy ország a 40 vagy az 50 százalékos, a többiek pedig ezt kompenzálják, akkor attól még a 2050-es cél nem kerül elérésre, mert valaki szén-dioxidot fog kibocsátani.

Ugye, nem támogatjuk azt sem, hogy egységes uniós karbonár legyen bevezetve. Nem kell nagyon magyaráznom, hogy miért, egyszerűen az Európai Unió belüli jövedelmi viszonyok minden országot más helyre pozícionálnak, ezt nem lehet egyszerűen így bevezetni. Semmiképpen nem szeretnénk azt, ha a magyar polgárokat nagyobb mértékben terhelné ez az 50 százalékos cél, a rezsicsökkentés továbbra is nagyon fontos politikai célunk.

Nem utolsósorban nézzük azt meg, hogy ha majd erről beszélünk, hogy akkor ezt hogyan tudjuk támogatni! Az egyik javaslatunk az, hogy - a 2003/87. irányelv 10d. cikke - a 10d. derogáció által létrehozott modernizációs alapot viszont emeljük meg. Tehát, ha ilyen akarunk, akkor erről beszéljünk komolyan, és ha komolyan beszélünk róla, akkor azt gondolom, hogy a magyar kormány nagyon meg fogja fontolni az 50 százalékos, de ezekkel a feltételekkel. Tehát az, hogy ilyen-olyan elvek alapján ezt csak nekünk kelljen teljesíteni, az nem lesz vállalható.

Az ellátásbiztonságról néhány szó, illetve az ehhez való hozzáférésekről. Azt hiszem, hogy erről sokat nem akarok beszélni. Magyarországon az Európai Unióban még mindig a második legalacsonyabb mind a földgáz, mind a villamos energia ára. Én azt hiszem, hogy ez ismert mindenki számára. Mindenhol fontos a földgázellátás biztonsága. Most gyakorlatilag ott tartunk, hogy minden környező ország irányában kiépültek azok az átmenő kapacitások, Szlovéniával is zajlik ennek a tárgyalása, ami a gázellátás-biztonságunkat mindenképpen szavatolja. Nemcsak Oroszországból érkezik gáz, hanem érkezik most már más irányból, ugye a krki LNG-terminálról másfajta gáz érkezik, tehát én azt hiszem, hogy itt a földgázellátás-biztonságunk a tárolókapacitásunkkal együtt az elkövetkező időszakra mindenképpen rendben van.

A Paksi Atomerőműről sokat nem szeretnék beszélni. Azt hiszem, hogy az atomerőmű - minden ország különbözőfajta döntéseket hozott Európában, mi úgy döntöttünk, hogy az atomerőmű - az energiamixnek egy fontos eleme. Ennek a kibővítése, a Paks II. megépítése szintén egy aktuálisan folyó projekt, a megfelelő jogszabályi környezettel ennek a biztonsága mindenképpen szavatolt.

Egy másik ügy miatt áttekintettük Magyarország nukleárisenergia-rendszerét, onnan kezdődően, hogy van bányászati tapasztalatunk, egészen odáig, hogy a használt fűtőelemeket Magyarországon tudjuk majd elhelyezni, ne adj' isten, a transzmutációs projekt, úgy tűnik, hogy működik. Akár feldolgozni... mindenünk megvan ahhoz, hogy egy értelmezhető nukleárisenergia-stratégiát vigyünk. Van egy felajánlásunk a német állam részéről, miszerint az ottani nukleárisenergia-tudást ők nem akarják elveszíteni, ezért az a javaslatuk, hogy ebből, ami értelmezhető módon Magyarországra áthozható, azt hozzuk át, ez a folyamat megkezdődött, különböző jóváhagyási folyamatok már német cégek által is megjelentek Magyarországon.

A harmadik energiacsomag, ugye, itt volt két nyitott kérdésünk az Unióval, az egyik nyitott kérdést számunkra pozitív módon zártuk le, tehát az Unió Bírósága nekünk adott igazat az Unióval szemben, miszerint megakadályozhatjuk azt, hogy a közműadó és az egyéb tranzakciós díjakat ne lehessen beépíteni az árba. Ezt a pert ilyen értelemben megnyertük.

Van egy másik elem, amit a jogharmonizáció szempontjából szintén meg kellett valósítanunk, miszerint azokat a rendszerhasználati díjakra vonatkozó tételeket a hivatal ne rendeletben, hanem határozatban tudja megállapítani. Ezzel szemben lehet a bíróságon jogorvoslatot kezdeményezni. Ezt pedig implementáltuk.

Az energia, klíma mellett egy másik kérdés a vízi közmű, illetve a hulladékgazdálkodás területe. Néhány szót szeretnék erről is szólni. A kormány tárgyalta a Nemzeti Víziközmű-szolgáltatási Stratégiát. Ennek egy sor eleme van, a részleteiről nagyon sokat nem szeretnék mondani. Részben a víziközmű-ellátottságunk továbbfejlesztése zajlik, most időközben 11 olyan település van, ahol nem tudjuk azokat a jellemzőket elérni, amit szeretnénk, de ezen dolgozunk. Azt gondolom, hogy ezt le fogjuk tudni zárni szintén.

Maga a víziközmű-ágazat rekonstrukciója a legnagyobb, küszöbön álló feladatunk. Zajlik a víziközmű-ágazat felmérése, hogy ténylegesen milyen vagyonnal rendelkezünk, illetve hamarosan megkezdődik egy olyan projekt, ahol felmérjük a vezetékhálózat állapotát, tehát egy olyan mesterséges intelligencia alapú, robotizált eszközökkel próbáljuk meghatározni az állapotot, illetve meghatározzuk azt, hogy milyen sorrendben kell ezeket felújítani. Úgyhogy ez a projekt is zajlik. Ezen is ugranék, ha lesz kérdés, akkor majd erről beszélünk.

Módosítottuk a víziközmű-vállalatokra vonatkozó közműadó struktúráját, nem feltétlen volt fair az előző állapot, ami alapvetően a vezetékhosszot tekintette ennek az adónak az alapjának, hiszen egy nagy területen elhelyezkedő, alapvetően kevés lakost tartalmazó hálózat esetében ez aránytalanul nagy terhet rótt az adott víziközmű-szolgáltatóra. Ezt megváltoztattuk, és ezt most már súlyozzuk a felhasznált vagy az értékesített vízmennyiséggel. Ilyen értelemben egy sokkal kiegyensúlyozottabb megoldást jelent, és egyébként a nehéz helyzetben lévő víziközmű-szolgáltató vállalatok számára ez egy anyagi előnyt is fog jelenteni.

Ami a hulladékgazdálkodás rendszerét illeti, az elmúlt egy év itt is komoly munkával telt. Részben azok a projektek, amiket korábban a KEHOP-ból meghatároztunk, ez nem kis mennyiség, 131 milliárd forintról beszélünk, ez zajlik tovább. Tehát minden olyan eszköz, minden olyan konstrukció, amit itt felépítünk, ezek az elkövetkező időszakban a hulladékgazdálkodás érdekeit fogják továbbra is szolgálni, függetlenül attól, hogy milyen rendszerben működtetjük majd ezeket az elkövetkező időszakban.

Amiket most a parlament előtt fekvő törvények tartalmaznak, ezek gyakorlatilag az Európai Unió követelményeinek a megjelenítései. Leegyszerűsítve, itt egy lineáris gazdasági modelltől áttérünk a körforgásos gazdasági modellre. Ennek a követelményei, azt hiszem, mindenki számára világosak. Részben minden olyan

hulladékot, ami Magyarországon keletkezik, be kell terelnünk a normál hulladécsatornába. Az illegális hulladéklerakásnak azért van ilyen értelemben gazdasági relevanciája is, mert részben a mennyisége ennek a hulladéknak, legyen ez törmelék, háztartási hulladék vagy bármilyen lom, gyakorlatilag kikerül az anyagáramból, és miután kontrollálatlan módon az erdőszélre, a tópartra vagy valahova kerül, nem tudjuk, hogy mi ez, tehát onnan kezdve ezt gyakorlatilag veszélyes hulladékként kell kezelnünk, tehát nem tudjuk anyagában hasznosítani. Ezért az illegális hulladék lerakásának megszüntetése nemcsak zavar bennünket, hogy ott van, hanem egyébként egy erőteljes gazdaságpolitikai cél, hogy kivonjuk ezt az anyagmennyiséget. Ezt semmiképpen nem szeretnénk, úgyhogy itt komoly intézkedéseket javaslunk. Persze itt nemcsak szankcionálni szeretnénk, hanem segíteni is, hiszen az emberek jelentős része nem rossz szándékú, és azért viszi az erdőszélre a lomot, mert egyébként vihetné máshova is, hanem valószínűleg nem tud vele mit kezdeni. Tehát az első elem, amit már említettem, a meglévő lerakatok felszámolása után a második, hogy hogyan akadályozzuk meg az újratermelődést, és segítsünk abban, hogy ne kelljen abba a döntéshelyzetbe kerülnie senkinek, hogy a szomszéd telkére vagy az erdőszélre rakja le a szemetét. Utána pedig jön a szankcionálás kérdése, illetve ennek nyilván van egy hatósági feltételrendszere, a törvény erről is rendelkezik. Láttam a sajtóban, hogy meg is szűntek azok a vélelmek, hogy nem akarunk egy hulladékhatóságot. Hulladékhatóságot mint olyat, nem, de a funkciót viszont létre fogjuk hozni, ahogy ez most majd látszik.

Ami a hulladék-összegyűjtés mellett a támogatórendszer elemeit illeti, ebből nagyon sokat határoztunk meg. Gyakorlatilag a települési gyűjtőpontok létrehozása, a hulladékudvarok, hogyan védjük meg az ingatlanjainkat valamilyen formában, hogyan tudjuk optimalizálni majd a rendszer megindulásakor a hulladékgyűjtés rendszerét, illetve hogyan tudjuk jutalmazni azt, ha valaki nem így jár el.

Ami fontos, a büntetőjogi szankciók. Tehát, ha ezekkel már mi nem boldogultunk, akkor valaki azt a hulladékot elhagyja, valakinek az ingatlanjára ezt elhelyezi, mindenkinek felelőssége van ebben a dologban, na, ezt a felelősségi rendszert tartalmazza a jogszabályi környezet lényeges változása. Itt komoly elemeket foglalmaztunk meg. A hulladéklerakás szabadságvesztéssel, sőt hosszú szabadságvesztéssel is büntethető, ha olyan feltételek mellett történik, és mindig van felelőse annak, hogy kinek kell azt onnét elvinni, legyen ez egy magántelek, vagy legyen ez egy köztulajdonban lévő telek.

Magát a hulladékgazdálkodási hatósági funkciót a kormányhivatalokban hozzuk létre, tehát nem önálló hatóságként, hanem úgy, mint egy sor más környezetvédelmi funkciót, a munkaerőpiaci funkciókat a hatóságon vagy a hivatalon belül hozzuk létre. Ez is ugyanilyen funkció lesz, a minisztériumon belül egy helyettes államtitkárság fogja koordinálni ennek a tevékenységét, illetve foglalkozik a jogalkotás feladatával. Itt nemcsak a hulladék illegális lerakásával fognak ők foglalkozni, sőt bízunk abban, hogy főleg nem azzal, hiszen ez előbb-utóbb megszűnik, hanem a teljes értéklánc irányításával. Tehát, ha azokat a célokat, amiket kitűztünk a törvényben, 2035-ben 65 százalék anyagában történő újrahasznosítás, 10 százalék maximális lerakás, akkor ezeket valamilyen módon ellenőrizni kell. Tehát az egész rendszer felügyeletével fognak foglalkozni, tehát az egy sokkal komolyabb feladat.

Talán az még egy kicsit új ebben, hogy itt nemcsak a kormányhivatalokban lévő hatósági funkciót ellátó kollégák fognak dolgozni, hanem egy megfelelően létrehozott klaszterben a közterület-felügyelettel, a rendőrséggel, az adóhivatallal együttműködve próbáljuk ezt a helyzetet kezelni, és megint csak nem csak az illegális hulladéklerakásról van szó.

A „Tisztítsuk meg az országot!” program - még néhány fólia és kész vagyok -, azonosítottuk azokat a területeket, ahol tipikusan illegális hulladék keletkezik. Arra jutottunk, hogy ez a vasútvonalak, a Magyar Közút által kezelt vonalak, az állami erdészetek, természetvédelmi területek, nemzeti parkok, a csatornák mentén, illetve a települési önkormányzat területén kerül lerakásra. A mintaprojekteket itt indítottuk el. Ezeknek az volt a jelentősége, hogy megnézzük, hogy milyen szemét kerül oda és mennyi, és itt kezdtünk el elborzadni, de ez nem indok arra, hogy a feladatot ne végezzük el. Itt, mondjuk, egy MÁV-területen lerakott hulladékot látunk a bal oldali részen, azt ott összeszedtük, és másnap reggelre körülbelül úgy nézett ki, mint a jobb oldali részen látszik, tehát azért még van feladatunk. A Magyar Közút ugyanezt teszi, tehát az út melletti parkolóban, megállóban, kereszteződésekben lerakott hulladék összegyűjtése folyik, illetve ezeknek a megvédése valamilyen formában. Ugyanez a helyzet sajnos a Pilisi Parkerdő területén. Itt olyan területeket látunk, amire, azt gondolom, hogy nem nagyon vagyunk büszkéek, azon túl, hogy egy sor ökológiai és egyéb más hatása is van ennek.

Ugyanez igaz a vízügyi főigazgatóság esetén. Itt a legnagyobb probléma a Tisza és az Ukrajnából, Romániából érkező folyók által hozott szemét, de ez egyébként is megjelenik, tehát ez nem egy különleges probléma, ezzel folyamatosan foglalkozni kell. És számtalan települési önkormányzat területén kezdtünk el felszámolni hulladéklerakatokat. A program megy tovább, jövőre ugyanígy finanszírozzuk. Az idén 13 milliárd forintot költöttünk a programra, jövőre további 15 milliárd forintot fogunk költeni. Aztán utána meglátjuk, hogy kell ezt az összeget bővíteni, de jövő év végére mindenképpen sokkal tisztább országot szeretnénk látni.

Ami egy fontos eleme a jelenlegi törvényjavaslatnak, ez a visszaváltási rendszer bevezetése. A legtisztább hulladék az italcsomagoló anyagok hulladéka. Ezt lehet a legegyszerűbben visszagyűjteni, ezért erre külön jogszabályi környezetet hoztunk létre. Miután Magyarország nem borzalmasan nagy, és az ilyen módon keletkezett hulladék mennyisége nagyjából egy egységes rendszer működtetését teszi lehetővé, ezért erre tettünk javaslatot. Első ütemben a műanyag palackokra, illetve fémdobozokra, ebben mind az egyutasokra, mind a kétutasokra, de haladnánk ezzel tovább, részben a TetraPak-típusú csomagolások lenne a következő, és harmadik ütemben pedig a használt sütőolaj csomagolóeszközzel együtt történő visszavétele. Tehát nagyjából ez az ütemezése ennek a rendszernek.

Itt egy újabb rendszert szeretnénk kidolgozni a mostanihoz képest. Tehát minden csomagolóanyag valamilyen digitális azonosítót kap, ami egyedileg rá mutat, és utána ennek az útját lehet végigkövetni, és ezt lehet visszaváltani. Megnéztünk sok német tartományban működő rendszereket, és azok alapján egy azokhoz képest már fejlettebb rendszert dolgoztunk ki egy nemzeti elszámolóházzal, és ez is része egyébként a koncesszióknak.

Ami a koncessziót illeti, nagyon sokat dolgoztunk ezen, számoltunk, hogyan lehet egyáltalán ezt a rendszert úgy működtetni, hogy nemcsak a hulladék problémáját akarjuk megoldani, hanem el akarjuk érni azokat a célokat, amik egyébként kitűzésre kerültek. Ez ahhoz vezetett, hogy ezt valószínűleg egy üzleti alapon működő koncessziós rendszerrel tudjuk megvalósítani. A koncesszióba két nagy hulladékáram kerül bele, az egyik a lakossági hulladék, tehát a kommunális hulladék, a másik pedig minden ilyen hulladék, amiről a termékdíjtörvény rendelkezik. A többi kimaradt egyelőre ebből, ezt majd később meg kell fontolnunk, hogy esetleg azok is megjelennek ezen a területen, de egyelőre ezekről nem szól a törvény.

A koncesszió egy sajátos működési forma. A koncessziós társaság kettős tevékenységet lát el, egyrészt közszolgáltatási feladatokat, másrészt piaci tevékenységet. Elemeztük azt, hogy mi lenne, ha több koncessziós társaságot hoznánk

létre az országban, egyszerűen a probléma az, hogy a mennyisége annak a hulladéknak, ami, még ha az illegális hulladék is bekerül a normál csatornába, nem olyan nagyon nagy, hogy az megérné egy rendszer működését több koncesszornak. Nyilvánvalóan ez nem azt jelenti, hogy az egy koncesszor nem fog együttműködni azokkal, akik eddig már kiépítettek ilyen kapacitásokat, a törvény erről is rendelkezik. A hulladékhasznosítás nem része a koncessziónak, tehát azt mindenki, aki ezzel foglalkozott, ezentúl is teheti. Ami itt a célunk, az az, hogy a hulladékot hasznosítsuk, az annyit jelent, hogy csinálunk vele valamit, de még nem hasznosítjuk mint másodnyersanyag, tehát erre mindenképpen szeretnénk ipart is építeni. Végignéztük azt, hogy melyek azok a területek, ahol ezzel a mennyiséggel már egy értelmezhető ipari háttérrel tudunk létrehozni, és így alakult ki ténylegesen a koncesszió tartalma.

S akkor egy utolsó elem tényleg nagyon gyorsan, a zöldterületek hogyan jelennek meg az elkövetkező időszak tervezésében, részben az MFF-ben, részben az RRF-ben. Az MMF esetén, ami a zöld-infrastruktúrával kapcsolatos és a klímavédelmi kérdésekkel foglalkozik, ez 19 százalék. Ez nem azt jelenti, hogy például a mobilitási operatív programnak a jelentős része ne lenne egyébként klímavédelemmel kapcsolatos, hiszen az összes olyan vasúti fejlesztés, vasútvillamosítás, egyéb más mind a klímavédelem részét képezi. De ugyanez igaz a vállalkozásfejlesztési innovációs operatív programra is, ahol egy sor konstrukciónk lesz arra vonatkozóan, hogy a vállalatokat hogyan tudjuk zöldíteni, hogyan tudnak más energiatípusokat használni. Tehát itt a 19 százalék arány talán egy kicsit félrevezető. Jobban látszik ez az arány az RRF esetében. Ott minden komponensben megjelöltük azt, hogy az adott területen hány százalék az, ami valamilyen módon a környezet-, a klímaügyeket szolgálja. Ezen most nem mennék végig, ezt mindenki meg fogja kapni. Van itt is egyébként több olyan komponens, ami direktben klímavédelmi célokat szolgál, ilyen a vízgazdálkodás, fenntartható, zöldközlekedés, energetika, az átállás a körforgásos gazdaságra, tehát a kilenc komponensből négy komponens, eleve már a címe és a tartalma is egy az egyben beszámítható. De a többi komponensben is egy sor elem van, ami egyébként a klímavédelmet támogatja.

Megnéztük azt, hogy ez mit jelent. A jelenlegi becsléseink szerint 45 százaléka a teljes forrásnak mind klíma- és klímavédelemmel kapcsolatos célokat fog szolgálni, és 24,4-25 százalék pedig digitális célokat fog szolgálni. Tehát úgy tűnik, hogy az elkövetkező tíz évünk nagyon jelentős mértékben, részben politikai, részben szakpolitikai, részben finanszírozási oldalról is a klímavédelemmel kapcsolatos lesz. Köszönöm szépen.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen miniszter úrnak az átfogó és részletes tájékoztatását. És akkor most ebben a körben először a bizottság tagjainak adom meg a lehetőséget: kérdés, vélemény, észrevétel az elhangzottakhoz. Ahogy látom, Nunkovics alelnök úr jelentkezett először. Parancsoljon, öné a szó.

NUNKOVICS TIBOR (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök asszony. Köszönöm a beszámolót miniszter úrnak. Igazából nagyon sok mindent hallottunk, és tényleg sok részletet is megtudhattunk a tárca terveiből.

Megmondom őszintén, ha külső szemlélőként hallgattam volna ezt az előadást, akkor most nagyon elégedett lennék, de azért látva a gyakorlatot, vannak kérdéseim, ráadásul elég sok. Miniszter úr se fért bele fél órába, lehet, hogy én sem fogok tíz percbe, de igyekszem.

A célok, a célkitűzések, mint mondtam, nagyon szépek, és azt is el kell ismerni, hogy vannak előrelépések ezekben az irányokban. Az más kérdés, hogy persze lehetne

gyorsabban, nagyobb eredményeket is elérni, de én még azt mondom, hogy a kicsivel is elégedett vagyok, ha látom azt, hogy van előrelépés.

Viszont a Mátrai Erőművel kapcsolatban azt nem hallottuk, hogy pontosan mikor indulna az átalakítás, pontosan mekkora összegekről van szó, és azért a Mátrai Erőműnél, ha már az összegekről beszélünk, felvetődik a kérdése annak, hogy milyen áron vásárolta meg ezt az állam. Tehát miniszterelnök úr jó barátjától, Mészáros Lőrinctől került ez vissza az államhoz, sok-sok év után, egy kivéreztetett vállalkozás, amelyre óriási pénzeket fordított az állam azért, hogy megvásárolja, és az adósságait is rendezze. Mikor várható ennek az átalakításnak a megkezdése? Mekkora összegbe fog ez kerülni, és egyébként tudják-e garantálni, hogy az ott dolgozó, nagyjából kétezer ember munkahelyét meg tudják tartani az átalakítás után is?

Paks II.-vel kapcsolatban szintén az a kérdésem, hogy mikor lesz már kész. Tehát azért elég sok kérdést felvet ez a beruházás, legfőképpen a megvalósulását illetően. Azt, hogy milyen feltételekkel vettük el ezt az orosz hitelt, ami már ketyeg, de jóformán egy kapavágás nem történt még ezen a területen.

A szélerőművekről nem esett szó. Volt egy határozati javaslatunk, amely aztán nem került a parlament elé, amely azt a célt szolgálta volna, hogy azokon a területeken Magyarországon, mert vannak ilyen területek, lásd a Kisalföldet, ahol igenis van létjogosultsága a szélerőművek építésének, ezt miért teszi lehetetlenné a kormányzat. Igazából itt egyetlenegy törvényi előírás van, ez a bizonyos kilométeres előírás, ha jól emlékszem, talán 14 kilométer ez a táv, ahol lakott területtől, talán most már 2012-től, ha jól emlékszem, nem lehet szélerőművet építeni. Lejjebb lehetne vinni ezt az értéket, hogy nyilván ne szabjunk gátat azokon a helyeken az erőművek építésének, ahol ennek tényleg van létjogosultsága. És egyébként bebizonyosodott, hogy a helyi közösségek számára ez igenis értékteremtő beruházás és anyagilag is megtérülő.

A napelemek kapcsán örülök annak, hogy ilyen célkitűzések vannak, és örülök annak is egyébként, hogy tényleg elindult ebbe az irányba a fejlődés, és egyre több napelemet látunk a háztetőkön. Viszont azt is hozzá kell tenni, hogy itt megjelentek olyan szereplők, akik ugyan korábban még török állampolgárok voltak, most nemrég már megkapták a magyar állampolgárságot, és azért elég erőteljesen terjeszkednek ebben a szektorban. Én megmondom őszintén, hogy ezt nem nézem jó szemmel, én jobban örülnék neki, ha ténylegesen a magyar kis- és középvállalkozások lennének meghatározóak ebben a szektorban.

Illetve még az ősz közepén jelent meg egy olyan sajtóhír, hogy Borsodban kisajátítással jutnak hozzá egy olyan területhez, ahol naperőművet szeretnének létesíteni. Majd ebből kifolyólag kiderült az is, hogy több ilyen terület van az országban, és ezek ráadásul zöldmezős területek, tehát általában legelők, ahol előfordul, hogy állattenyésztés zajlik. Tehát azért másokat ne szorítsunk már ki a saját megélhetésükből, amit, lehet, hogy évtizedek vagy generációk óta folytatnak! Ehhez kapcsolódóan kérdezném, hogy elgondolkodtak-e esetleg azon, mivel elég sok panellel rendelkezünk az országban, hogy például a panelházak tetejére újra kiírni egy olyan programot, amellyel belepnénk, úgymond, ezeknek a tömblakásoknak a tetejét? Kedvezményeket adnánk ezzel az ott élőknek, hozzájárulnánk az energiafüggetlenségükhöz, és nyilván az államnak is egy előnyös befektetés lenne, ha minél több ilyen napelem kerülne ezekre a háztetőkre.

Szóba került a hulladékgazdálkodási hatóság, amivel kapcsolatban sok kérdésem volt, és most kaptam is néhányra választ. Abban viszont nem vagyok biztos, hogy jó, hogy a kormányhivataloknak van ez kirendelve, az így is leterhelt kormányhivatalokra még rárakjuk ezt a terhet. Ráadásul láttuk azt, hogy nagyon sok szereplő van ebben a rendszerben, vagy nagyon sok szereplőt terveznek belerakni ebbe

a rendszerbe, nekem van egy olyan félelmem, hogy kicsit káosz lesz. De ne legyen így! Remélem, hogy sikerül felszámolni az illegálisan lerakott hulladékokat.

A klímavédelmi akcióterv itt az elmúlt években vagy az elmúlt egy évben már sokszor szóba került a viták kapcsán is. Én elmondtam, hogy igazából ez egy abszolút támogatható javaslat. Azt sajnáltam, hogy az elmúlt években a különböző pontjait nem támogatta a kormányzat, hiszen az ellenzéki képviselők részéről, többek között a Jobbik részéről is ezek a pontok vagy majdnem mindegyik pont már korábban betervezésre került. Nyilván itt volt egy fokozódott érdeklődés a társadalom részéről, amire lépnie kellett a kormányzatnak is.

A folyók megtisztítása az egyik fontos pontja ennek, amivel kapcsolatban én azt nem értem, hogy oké, hogy rengeteg pénzt költünk arra, hogy a folyókat megtisztítsuk, de mi lenne, ha mondjuk, arra próbálnánk még emellett szintén figyelmet fordítani, hogy meggátoljuk azt, hogy más országokban, mondjuk Ukrajnában vagy Romániában a teherautók behajtsanak a folyókba, és beleöntsék a tonnányi szemetet, mondjuk a Tiszába, és ezt nekünk kelljen kihalászni. Én tudom, hogy ez nem ennek a tárcának a feladata, hanem inkább külpolitikai kérdés, de azért jó lenne ebben... Nem tudom, a két tárca között volt-e már valamilyen egyeztetés erről, hogy milyen lépések lehetségesek nemzetközi szinten, nemzetközi vizeken, ha úgy tetszik.

Itt rengeteg uniós forrás volt említve. Mi lesz akkor, ha Orbán Viktor él a vétóval, és, mondjuk, nem részesülünk ezekből a forrásokból? Mert a legtöbb programnál azt láttam itt az előadásban, hogy rengeteg uniós forrás van betervezve: van-e terve a tárcának, ha ezek az uniós források esetleg nem lesznek meg?

Szóba kerültek a vízi közművek meg a hulladékszállítás, hát azért ez most két nagyon érzékeny terület, főleg látva, hogy, ugye, ma még napirenden lesz nekünk az a javaslat, amiről itt már szó esett, a hulladékgazdálkodásnak tulajdonképpen az államosításáról, majd a koncessziós jogban történő kiadásáról. Így majd az ezzel kapcsolatos kritikáimat inkább annál a napirendi pontnál szeretném megfogalmazni.

Viszont annyit azért hozzáténnék, hogy az rendben van, hogy a körforgásos gazdálkodás egy európai uniós követelmény, na de a monopolhelyzet kialakítása nem európai uniós követelmény. Sőt, ha jól tudom, egyik európai uniós országban sincsen ilyen, hogy a hulladékgazdálkodást koncessziós jogban adnák ki. Ha tévednék, cáfoljanak meg, de én nem tudok ilyen országról.

Egyébként ez a dia nagyon hasznos volt, és szeretném azt megkérdezni, hogy esetleg megkaphatjuk-e ezt az előadásanyagot e-mailben. Azt nagyon megköszönném, mert tényleg hasznos dolgok voltak benne. Vízi közművek. Ez egy másik kivézetett ágazat. Én elhiszem, hogy lehetnek ebben pozitív előrelépések, de akikkel én eddig beszéltem, és ebben a rendszerben dolgoznak, ők sajnos nem sok hírral tudtak szolgálni. Azt látjuk, hogy egyre inkább pénzügyi problémákkal küzdenek. Én nem tudom, hogy esetleg itt is tervezik-e koncessziós jogok létrehozását meg esetleges államosítást. Remélem, hogy nem erre megy ki a játék.

Pár kérdést a hulladékgazdálkodással kapcsolatban. Előre összeírtam magamnak, és ezeket szeretném feltenni miniszter úrnak, remélem, még az időbe beleférek. Kérem miniszter urat, hogy részletezze pontosan, hogyan fogja ez a törvényjavaslat a hulladékgazdálkodás problémáját megoldani, mitől tenné nyereségessé és fenntarthatóvá a közszolgáltatást. Miért gondolja azt a kormány, ha a közszolgáltatás alá tartozó hulladék kezelését nem tudja nyereségessé tenni, ami csak a logisztikát, a lerakást, az égetést és a szelektív gyűjtést foglalja magában, akkor hogyan oldaná meg a műszaki anyagok előkezelését, válogatását, hasznosítását, ami jóval bonyolultabb és költségesebb folyamat, mint az előzőek? Amíg a közszolgáltatásból származó hulladékok listája 15-20 fajtára bontható, addig az iparban lesz 200-fajta fém, műanyag és veszélyes hulladék. Mitől tud többet egy

újonnan megalakuló szervezet a piacon több évtizede sikeresen működő több száz vállalkozáshoz képest? Ezek a vállalkozások ráadásul nagyjából 30-40 ezer embert foglalkoztatnak.

Miért kell a kialakult üzletágot felrúgni, és egy felesleges szereplőt közbeiktatni? Ez tulajdonképpen milyen célt szolgál? Tehát a körforgásos gazdaságot el lehet érni anélkül is, hogy létrehoznánk egy mindenki felett álló koncessziós társaságot, vagy, hogy bevonnánk ebbe egy ilyen társaságot. Jelenleg erős versenypiac optimalizálja a hulladékok ezen piacát. A koncesszor miként fogja ezt biztosítani? Mitől lenne ez gazdaságosabb? Hogyan lesz az árszabás? Van-e szakmai háttere ennek a koncesszornak, illetve egyáltalán van-e már kiválasztott vállalkozás erre a feladatra, és mi lesz ennek a vállalkozásnak a pontos feladata, és hogyan fogja, kvázi, versenyeztetni a hulladékot? Én ezekre a kérdésekre szeretnék választ kapni miniszter úrtól. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván szólni. *(Jelzésre:)* Parancsoljon, Bencsik alelnök úr!

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Tisztelt Miniszter Úr! Viszonylag kevés szó esett a beszámoló keretében a közlekedés által kibocsátott szennyező anyagok mértékének, mennyiségének a csökkentéséről. Ebből a szempontból kitüntetett szerepe kell hogy legyen a vasúti közlekedésnek. Az én kérdésem arra vonatkozik, hogy a következő tíz esztendőben milyen irányú fejlesztésekkel kívánja a tárca, illetve a kormány elősegíteni azt, hogy a közúti árufuvarozás és elsősorban a tranzit közúti árufuvarozás a közutakról, autópályákról valamilyen formában átterelésre kerüljön a vasúti teherszállítás keretei közé.

A következő kérdésem, hogy folytatódik-e, és ha igen, akkor milyen mértékben, milyen nagyságrendben az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése. Az látható, hogy a főváros 70-80 kilométeres vonzaskörzetében egyre népszerűbbé válik ez a közlekedési forma, különösképpen azért is, mert a párhuzamos közúti közösségi közlekedés és vasúti közlekedés összehangolása folyamatban van. Kényszerhelyzet is ez sokak számára, kiváltképpen azok számára, akik vasúti fővonalak mellett élik az életüket, hiszen ott a párhuzamos autóbusz-közlekedés kiváltásra kerül, átterelésre kerül a vasútra, viszont a vasúti infrastruktúra, mondjuk úgy, hogy utasbarátnak mondható szolgáltatásai még nem érhetőek el mindenhol. Tehát lesz-e az elkövetkezendő tíz esztendőben arra szándék, pénzügyi forrás, hogy az elővárosi közlekedésnél lehetőséget biztosítsunk arra, hogy a vasúti megállóhelyek vagy akár pályaudvarok, nagyobb MÁV-állomások korszerűsítése, akadálymentesítése megtörténjen? A térségi helyközi autóbusz-közlekedéssel való közvetlen kapcsolat megteremtése biztosíthatóvá válik-e?

S egy következő kérdés, amely még idekapcsolódik. Az „Aktív Magyarország” turisztikai jellegű fejlesztés keretében egyre több kerékpárút és egybefüggő nagy kerékpárút-hálózatok jönnek létre, ugyanakkor a nagyobb városokból, és főként a fővárosból történő elérhetősége ezeknek a kerékpárutaknak azért még mindig problémát jelent. Épülhetnek ugyan a fővárosból kivezető kerékpárutak, de nem feltétlenül fogják ezt a kijutási lehetőséget választani nagyon sokan, hanem elsősorban a vasútra szeretnék felszállni a kerékpárjukkal, és úgy eljutni azokra a desztinációs központokba, ahol aztán a vonatról leszállva, felülve a saját kerékpárjukra tudják folytatni az útjukat, és amikor megtörténik a kirándulás, akkor ismételen a vasúton kötnek ki a kerékpárral együtt. Az elkövetkezendő években a vasúti járműpark cseréje, fejlesztése során erre a ma már különlegesen nem mondható, sőt alapszolgáltatásnak

és alapelvárásnak, -követelménynek is mondható igénybevételre figyelemmel történik-e a vasúti járműpark további fejlesztése? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy ki kíván még a bizottság tagjai közül szólni. *(Jelzésre:)* Parancsoljon, Szászfalvi úr!

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP): Köszönöm a szót, elnök asszony. Először is szeretném megköszönni miniszter úrnak a tájékoztatót. Azt gondolom, hogy sok konkrét eredményt hallottunk, amelyek a különböző területeknél felsorolásra kerültek. Ez mindenképpen azt jelenti, hogy részben igenis van koncepciója és stratégiája a magyar kormánynak, másrészt pedig nemcsak beszélünk erről a stratégiáról, hanem a kormány napi szinten végzi a munkáját, és konkrétan cselekszik ennek a stratégiának a megvalósítása érdekében.

Azt gondolom, hogy tehát mindenképpen pozitív a múlttól történő beszámoló, mert konkrét eredményeket tartalmaz, másrészt pedig a jövőre vonatkozóan nagyon ambiciózus terveket láthattuk felvázolva, és azt gondolom, hogy ez egy nagyon biztató jövőt jelent az egész ország és a magyar társadalom számára.

Én három konkrét dologra szeretnék rámutatni, illetve kérdezni is áttételesen. Nagyon örülök annak, hogy miniszter úr beszámolójában a víziközmű-rendszer teljes felmérésének a megindításáról volt szó. Az elmúlt években sok vita zajlott a parlamentben, bizottságban a magyar vízi közmű állapotáról, és azt gondolom, hogy ez egy nagyon pozitív dolog, hogy valóban itt szintén konkrét cselekvésre kerül már sor. Szeretnék rámutatni arra, hogy tekintettel arra, hogy egy kistélepüléssel választókerület képviselője vagyok, ahol nagyon sok kicsi település található, örülök annak, hogy ha jól tudom, akkor a kormány már döntött arra vonatkozóan, hogy a jövőben a 2000-nél kisebb lakosságszámú településeken is a szennyvízhálózat kiépítését, illetve valamilyen koncepció alapján ennek a megvalósítását meg kívánja tenni. Azt gondolom, hogy ez egy rendkívül jó hír a kistélepülések számára. Arra kérem miniszter urat, illetve a minisztériumot, illetve érintett szakpolitikusainkat, hogy erről többet is kellene kommunikálni, mert azt gondolom, hogy ez egy rendkívül fontos hír, hiszen hosszú évek óta erre várnak a kistélepülések vezetői, önkormányzatok, hogy valamilyen számárvezető mentén el tudjanak indulni, hiszen ez a kérdés évek óta egy nehéz kérdés volt.

Örülök annak, hogy a klímavédelmi akcióterv megvalósulása szintén napról napra, időszakra időszakra folyik. Konkrét cselekvések történtek és történnek. Ezek a településeken is érezhetőek most már. Ha minden igaz, akkor különböző önkormányzati pályázatok, most már nyertes pályázatok is vannak ezen a téren. Ez egy nagyon fontos jövőképet jelent a településeink számára. Azt gondolom, hogy ezt továbbra is vinni kell.

A harmadik terület a közlekedés területe. Számunkra ez egy létkérdés, a kistélepülések tekintetében főleg.

Tudom, hogy nem ide tartozik a „Magyar falu” program, de nagyon fontos számunkra, hogy a 3-4-5 számjegyű utaknak a felújítása végre elkezdődött az elmúlt esztendőkorán, hiszen körülbelül 15 éven keresztül magyar nemzeti költségvetési forrásból ezekre az utakra egyetlenegy fillér ráfordítás nem történt. Ez egy óriási fordulat, és nagyon keveset beszélünk még mindig erről. Viszont rengeteg az előttünk álló feladat, illetve kihívás, amelyeket szintén kezelni kell.

Viszont az én választókerületem tekintetében szeretnék rákérdezni miniszter úrnál, tudom, hogy folynak azért már az előkészületek, Somogy megyének az egyik legfontosabb útja a 68. számú út a Balatontól a Drávaig tartó, körülbelül 80

kilométeres útszakasz. Ha nagyon erősen fogalmazok, akkor két évtizede szeretnék ezt az utat felújítani, tehát nagyon szükséges és aktuális.

Nagyon fontos lenne, ha minél hamarabb megindulhatna ennek az útnak a felújítása. A másik pedig a választókerületemet is érintő M60-as útnak a megépítése a Pécs-Szigetvár-Barcs nyomvonalon. Tudtommal a nyomvonal kijelölésre került, a környezetvédelmi engedély megvan, tulajdonképpen a tervezés folyik, minél hamarabb szükség lenne ennek az útnak a megépítésére, hiszen a közlekedési infrastruktúra mind-mind alapfeltétele a gazdaság fejlesztésének, a gazdaság fejlődésének. Ebben kérem továbbra is miniszter úr és a kormány támogatását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Böröcz képviselő úr, parancsoljon!

BÖRÖCZ LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Miniszter Úr! Köszönjük szépen ezt az informatív és jövőbe mutató előadást. Nekem két rövid, gyors kérdésem lenne.

Az egyik, hogy az egyszer használatos műanyagok kivezetésének milyen hatása lesz - hiszen erre már készülnek a gyártók - a piacra, illetve ennek milyen iparpolitikai hatásai lehetnek.

Illetve a másik, ami szintén nagyon előremutató, hogy a szelektív hulladékgyűjtés és a hulladékgyűjtésnek a megoldására új törvényjavaslatot dolgozott ki a kormány, ezzel kapcsolatban a kormány hogy tudja segíteni ezeknek a jogszerű összegyűjtését és elősegítését. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, ki kíván még szót kérni. *(Nincs jelentkező.)* Ha nem, akkor megkérem Bencsik alelnök urat, hogy vegye át az elnöklést, és egyben szót kérek.

(Az elnöklést Bencsik János alelnök veszi át.)

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Elnök asszonyt illeti meg a szólás lehetősége.

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP): Köszönöm szépen. Alapvetően én is kérdéseket szeretnék a miniszter úrhoz feltenni. Igyekszem már azokon a kérdéseket egy picit túllépni, amit terveztem, de már elhangoztak, az idő előrehaladása miatt.

Viszont mielőtt a kérdéseimet elkezdeném, lenne két általános megjegyzésem. Az egyik, hogy természetesen látjuk, látom én is, hogy a klíma- és természetvédelmi akciótervben van előrehaladás. Nekem a gondom ezzel sosem az volt, hogy ebben nem hasznos feladatok, részfeladatok vannak, hanem az alapvető problémám ezzel mindig az volt, hogy ha megnézzük azt, hogy az éghajlatváltozás milyen gyorsan gyorsul, tehát milyen ütemben haladunk előre, akkor ahhoz képest ezek a lépések - mondhatom úgy - picit olyanok, mint halottnak a csók. Tehát nagyon-nagyon kevés.

Én sosem kérdőjeleztem meg, hogy fontos a faültetés, nyilván fontos, és ez egy jó lépés, hogy országosan a kormány egymillió fát akar ültetni, és ez persze hasznos lesz abból a szempontból, amikor nyáron rettentően meleg van, más-más klímát biztosít, ha később ezek a fák felnőnek, akkor esetleg a fa alatt meg lehet pihenni, és árnyat biztosít.

Viszont, ami igazán nagy kérdés, hogy majd az erdőtelepítések és az erdeinknek a sorsa hogyan alakul, és egyáltalán a zöldfelületnek a sorsa. Mi is mondtuk korábban, és támogatandó a napenergiának a fejlődése és a fejlesztése, viszont vannak gondjaink azzal, hogy ez nagyon sok esetben zöldfelületi beruházásként valósul meg, magyarul

zöldfelületet vesz el, mikor a zöldfelületekre rettentően kellene vigyáznunk, hiszen a nyelőkapacitások bővítése ugyanannyira fontos, mint ahogyan a szén-dioxid, illetőleg az üvegházhatású gázok kibocsátásnak a csökkentése. Tehát erről viszont kevés szó esik, hogy a zöldfelület-védelem milyen szerepet kap. És ezzel összefüggésben igen fontos az, amit Nunkovics alelnök úr feltett, hogy a naperóműveket milyen mértékben tervezik családi házakra, milyen támogatást kap. Tehát erre szerettem volna felhívni a figyelmet.

És még egyszer, még mindig itt az akciótervre vonatkozóan: nyilván a hulladék- és veszélyeshulladék-telepek felszámolása mind-mind fontos, de ha a természetvédelem és a klíma ügyét tekintjük, akkor azért ezt látnunk kell, hogy nagyon kevés.

A másik, amihez egy általános megjegyzésem van: én azt hiszem, hogy a vitának az alapja az jellemzően az, hogy hogyan néz ki majd a jövő energiaszolgáltatása, illetve az energiamix Magyarországon. Nyilván abban a struktúrában, amit önök elképzelnek, ahhoz képest persze van előrehaladás, de én magam is és az LMP-frakció is azt gondolja, hogy az energiamixben nem kellene az atomenergiának ott szerepelnie. Ugye, ennek persze folyamatosan hangot is adunk, és így a Paks II. sokkal... ennek a kivezetésére nem azt mondjuk, hogy egyik pillanatról a másikra le kell állítani, mert ez nyilván nem lehetséges, de egy bölcs előretervezéssel a megújuló energiák irányába kellene elmenni. Tudjuk azt, hogy a jövő energiája azért a megújuló energia.

És azért rögtön a Paks II.-vel kapcsolatosan van egy kérdésem, hogy ugye, tudjuk azt, hogy a fehéroroszországi Osztrovec város mellett novemberben adtak át egy atomeróművet, ami Paks II. testvérének tekinthető, és ezt ugyanúgy a Roszatom építi, csak annyiban tér el a Paks II.-től, hogy annak nem kellett az EU-s előírásoknak megfelelni, egyébként ugyanaz a típus. A tesztidőszakát töltő eróművet az átadás utáni nap, november 10-én rögtön le kellett állítani, mert meghibásodott egy turbina. Majd november 16-án robbanás történt egy transzformátorban, és ismét le kellett állítani az eróművet. Majd december 1-jén az egyik reaktor hűtőberendezésében történt meghibásodás, ami már közvetlenül hatással van a nukleáris biztonságra.

Tehát itt a kérdés, hogy ezen tapasztalat alapján nem gondolja-e meg a kormány a jövőnk biztonsága érdekében, hogy mégiscsak felhagy a Paks II. projekttel?

A szélenergiáról már volt szó, de azért ehhez kapcsolódóan mégiscsak fel kell tennem azt a kérdést, hogy azt látjuk, hogy a MET csoportnak a szerbiai szélenergiái projektje sikeres, és a kérdésem az, hogy ennek alapján nem gondolják-e meg, hogy Magyarországon is feloldják a szélenergiastopot gyakorlatilag. Mert tudjuk azt, hogy olyan törvényi szabályozás van, amely gyakorlatilag lehetetlenné teszi a szélenergiának a hasznosítását. És itt utalnék arra, hogy a Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont korábbi elemzése szerint 2500 megawatt kapacitás gond nélkül kiépíthető lenne szélenergia tekintetében. Itt azt kérdezem, hogy nem lenne-e most már ideje esetleg ezeket az értelmetlen korlátozásokat eltörölni.

A tűzifa eróművi felhasználásával kapcsolatban azért mégiscsak felteszem azt a kérdést, hogy nem kellene-e leállítani ezeket a nagy eróművi felhasználásokat. Pécs környékén látjuk azt, hogy a környékén micsoda tarvágás történt, és egy-két perccel előtte az erdők fontosságáról beszéltem, valószínűleg ezt nem kellene elégetni.

Az egyik kedvenc projektem, miniszter úr, ez a MotoGP-pálya-projekt. Állandóan olyan indulatot tud bennem kelteni, tehát rettentően fel tudok háborodni, hogy én egyszerűen nem értem azt, hogy ebben a járványhelyzetben, amikor ezek a források másra kellenének, amikor ezek a források a zöldgazdaságnak a fejlesztésére, klímavédelemre vagy akár a szociális válságnak az oldására kellenek, és akkor önök képesek pályázatot hirdetni, ami most meg is jelent a MotoGP-pálya-projektnek a megvalósítása érdekében. Úgyhogy miniszter úr számíthat arra, hogy én ezt

folyamatosan, de folyamatosan példaként fogom hozni, mert ez egy annyira értelmetlen beruházás. Ráadásul azt sem lehet pontosan tudni, mennyi termőföldet vesz el, zöldfelületet vesz el. Erre egyáltalán nincs szüksége az országnak. Ez valamilyen luxus- és nem tudom, hogy milyen terv.

A közműszolgáltató ágazatok helyzetéről volt szó. Tudjuk, hogy nehéz helyzetben vannak. Itt azért azt megkérdezem, hogy esetleg már a jövő évi költségvetésnél milyen átcsoportosításokat lehetne tenni, hogy valóban azokat a beruházásokat, amik szükségesek, meg lehessen valósítani, és normálisan tudjanak működni.

Az éghajlatváltozási ügyeknél általában az üvegházhatású gázok csökkentéséről beszélünk, és az ehhez kapcsolódó gazdasági átalakításokról, de azt gondolom, hogy ugyanilyen fontos kérdés az alkalmazkodási feladatokban az előrehaladás. Tehát én megkérdezném azt, hogy 2020-ban milyen ilyen intézkedések születtek, és hogy hogyan koordinálja a tárca az egyes ágazatok alkalmazkodási feladatait.

Ez az utolsó kérdésem, ami most következik, hogy korábban a Külügyminisztérium volt a téma házigazdája az ENSZ fenntartható fejlődési céljának, ez átkerült az ITM-hez. Szeretném megkérdezni, hogy mi történt azóta, és mit tettek ezen a területen. Köszönöm szépen.

(Schmuck Erzsébet, a bizottság elnöke átveszi az ülés vezetését.)

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Azt kérdezem képviselőtársaimtól, hogy ki szeretne még hozzászólni, kérdezni. *(Jelzésre:)* Bencsik alelnök úr!

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Még egy témát szerettem volna fölvetni, ez pedig a távhőszolgáltatás. Jól tudjuk azt, hogy városaink esetében a levegő minőségének a pozitív irányba történő változását nagyban befolyásolja a távhőszolgáltatás elterjedtsége, illetve az, hogy maga a szolgáltatás milyen hatékonysággal működik, milyen megtakarítási lehetőségek vannak az energiafelhasználás során, akár a végfogyasztók részéről. De legalább ilyen fontos az, hogy a bemeneti oldalon milyen primer energiahordozókat használunk, azok milyen hatást gyakorolnak a környezetre, s hogy ezeknek a primer energiahordozóknak az összehangolt beszerzését tudjuk-e valamiféle ernyőszervezet keretében befolyásolni.

Tudom azt, hogy ez egy kényes kérdés, egy olyan közszolgáltatásról van szó, amelyet az önkormányzatok látnak el, ha nem is végtelenül, de meglehetősen sok termelőbázison és eltérő tüzelőanyagokkal. Még a szolgáltatási oldalon viszonylag könnyen meg lehetne oldani az egységesítést, de a termelési oldalon ez sokkal nehezkesebb. Ezzel együtt én kérdezném, hogy van-e erre vonatkozóan középtávú stratégiája a tárcának, hogy hogyan lehetne elősegíteni azt, hogy azok a nagy árbeli különbségek, amelyek ma megvannak a különböző szolgáltatóknál, azok hogyan simíthatók ki annak érdekében, hogy a különböző primerenergiahordozó-felhasználás ellenére ne érezzék úgy az érintett távhőfogyasztók, hogy velük az élet kibabrált, mert a hőenergia előállítása során számukra pénzügyileg vagy megfizethetőség szempontjából nem a legkedvezőbb energiahordozót használja maga a hőtermelő. Tehát van-e valamiféle elképzelés a távhőszolgáltatás akár rendszer szintű átalakításával kapcsolatban? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nunkovics alelnök úr!

NUNKOVICS TIBOR (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök asszony. Köszönetet mondok Szászfalvi Lászlónak egyébként, hogy szóba hozott egy olyan témát, amit nekem is szóba kell hoznom, még hozzá a választókerületemet érintő utak kapcsán. Nálunk ilyen bináris rendszer van, tehát 0-s meg 1-es számú utak vannak, és arra szeretnék rákérdezni, hogy milyen tervek vannak a minisztériumnál, vagy van-e arra terv, hogy az M0-s hiányzó szakasza be lesz-e fejezve, ha igen, akkor hogyan. Ebből kifolyólag az M10-es - ugye, ennek a tervei már nagyon régóta, évtizedek óta igazából készen vannak. Nyilván azóta nagyon sok minden változott, hiszen az agglomeráció elég komolyan beépült, főleg a Pilisnek ezen a részén, de tudom, hogy vannak arra is elképzelések, hogy esetleg alagúttal oldanák meg itt az Esztergom–Üröm-összekötést, illetve a Keszthely–Üröm-összekötést.

Az M100-as egy futó projekt, ha minden igaz, talán az első kapavágásokat már meg is csinálták. Bár azt illik tudni, hogy az a bejelentés, hogy ez fogja megoldani a térség közlekedési problémáját meg a 10-es út közlekedési problémáját, egyáltalán nem igaz sajnós. Nyilván a teherforgalom számára az észak-déli irányban ez egy jelentős könnyítést fog jelenteni, és a környékbeli kisebb falvakból el fog tűnni a teherforgalom, ebből a szempontból abszolút támogatható ez a dolog, de magát a Budapestnek és az én térségemnek, tehát az esztergomi térségnek a fővárosi ingázását nem fogja megoldani. Itt rengeteg olyan ember van, aki Budapestről kiköltözött az agglomerációba, hiszen az agglomeráció most már nemcsak Üröm, Pilisborosjenő vagy Pilisvörösvár, hanem ez egészen Piliscsévig, Leányvárig kitolódott, és Esztergom környékéről is rengetegen járnak dolgozni, tanulni Budapestre. A vasúti közlekedést talán leszámítva, bár ott is azért mindig szoktak lenni csúszások, kimaradások, de magának a 10-es útnak a közlekedése tényleg egyre inkább katasztrofális, és az út mentén élőknek, meg ezeknél a településeknél, amelyek érintettek, tényleg egyre katasztrofálisabbak az állapotok ezen az úton.

Illetve van még egy kardinális problémaforrás, ez a 117-es út. Ez egy bizonyos szakaszon egy félig-meddig gyorsforgalmi út, hiszen csak kétszer egysávos, de van egy olyan része, amely közel esik az esztergomi Suzuki gyárhoz. Ezt mi a környéken Suzuki-útnak hívjuk. Ennek az útnak van egy becsatlakozása a 117-esre. Ez egy elég nagy kereszteződés, ahol tényleg most már nem azt mondom, hogy heti szinten, de havi szinten biztos, hogy több baleset is szokott történni. Sajnos egyre több olyan eset van, amikor ez halálos kimenetelű. Azt gondolom, hogy itt egy körforgalomra lenne szükség. A hely meg is van hozzá, hiszen ez egy hatalmas terület, csak nem tudom, hogy pont az M100-as vagy az M10-es kapcsán milyen tervek vannak erre vonatkozóan, illetve pont a kereszteződésnek a környéke, ahol társasházak vannak, és korábban ígért volt arra, hogy itt egy bizonyos hangfogó fal fel fog épülni. Ez sajnós a mai napig nem történt meg, és félve attól, ha egyszer az M100-as beindul pár év múlva, akkor itt még nagyobb lesz a forgalom, és még nagyobb zajterhelésnek lesznek kitéve az ingatlanok is, meg az itt élők is. Erre szeretnék még választ kapni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Úgy látom, hogy nincsen több kérdés, hozzászólás. Megkérem miniszter urat, hogy a kérdésekre válaszoljon. Köszönöm szépen.

Dr. Palkovics László válaszai

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ információs és technológiai miniszter: Köszönöm szépen. Szorgalmasan jegyzeteltem közben, úgyhogy kezdeném az elején. Köszönöm szépen a kérdéseket.

Nunkovics Tibor első kérdéseire a válasz. Annak örülök, hogy a célkitűzéseken túl a képviselő úr látja az előrehaladást is, hiszen azt gondolom, hogy amiről

beszámoltam, az főleg azoknak az akcióknak az eredménye, amik bemutatásra kerültek.

Ami a Mátrai Erőművet illeti. A Mátrai Erőmű szerepe egy kicsit több, mint egy erőmű a magyar hálózatban. Van egy olyan szerepe, ami a hálózat szempontjából, az ő stabilitása szempontjából, illetve az ország bizonyos részének az ellátása szempontjából ezt az erőművet nem teszi megszüntethetővé, és nem is akarjuk megszüntetni, pontosan emiatt. Voltak persze erre próbálkozások. Volt egy német tulajdonos, aki ezt be akarta zárni, és sok mindent akart, csak elfelejtette azt, hogy egyébként ezt meg lehet tenni, csak nem tudjuk ellátni az ország, mondjuk, északnyugati részét, Budapest környékén. Nem beszélve arról, hogy ott van egy létező infrastruktúra, tehát ehhez megvan minden, hogy ha egyébként a lignittüzelést kivesszük, és valamilyen más energia-előállítási módot választunk, akkor az infrastruktúra erre tökéletesen alkalmas.

Amit különösen nem szabad elfelejteni, hogy azért 10 ezer ember életét rendezi ez az erőmű, tehát ezért nagyon óvatosan bánnék ezzel, és mindenkit megfontoltságra intek, amikor arról beszél, hogy zárjuk be az erőművet meg a bányát, és akkor majd valami történik. Tízezer embernek az életét kell valamilyen formában rendezni. Pont emiatt született az a döntés, hogy bár a lignittüzelést, a lignitet mint stratégiai tartalékot megtartjuk valamilyen formában, de nem tüzeljük. Viszont helyette valami olyan megoldásokat fogunk az erőmű területén létrehozni, ami kompenzálja részben a lignittüzelés kiesését energetikai oldalról, és kompenzálja iparpolitikai oldalról, hiszen azért ott ráépült egy komoly iparpolitika vagy ipari környezet. Tehát erről szólnak ténylegesen azok a tervek, amiknek a megvalósításába belekezdünk.

A finanszírozása alapvetően adott, ahogy említettem, a 10d. derogációból azt a gázerőművet, ami a hálózat szempontjából fontos, hogy legyen egy gyorsindítású kompenzáló erőművünk, ezt finanszírozza. Tehát ez így rendben van. De ugyanilyen módon szeretnénk erre további forrásokat szánni, részben az ott lévő, a bányaterületek, nem rekultivációjához, hanem azt használjuk arra, hogy napelemparkot telepítünk rá, legideálisabb környezet egyébként. Tehát ezeket ebből tudjuk finanszírozni. Itt a modernizációs alap is megjelenik, például a hidrogéngazdaság bizonyos elemeit kívánjuk ott létrehozni.

Tehát ilyen értelemben az átalakítás megkezdődött, pont tegnap volt erről egy sajtónyilatkozat, és valamikor január második felében Mager Andrea miniszter asszonnal látogatást fogunk tenni az erőműben, hogy azokat a kérdéseket, amiket a tulajdonossal szemben feltesznek, ezeket megpróbáljuk megválaszolni úgy, hogy ez mindenki elégedettségét szolgálja.

A Paks II. erőmű mikor lesz kész? Ahogy itt mutattam, a dokumentumok beadásra kerültek, és ütemterv szerint halad. Ami a belorusz erőmű kérdését illeti, hogy ott mi történt. Hát, ha ez alapján döntenénk egy energetikai beruházás mellett, akkor nagyon sok mindent figyelembe kéne venni, ha egy tartályhajó felborul a tengeren, akkor ne használjunk olajat, hogyha egyébként a Mexikói-öbölben egy fúrás hiba történik, és egyébként utána elfertőzte az olaj a teljes környezetet, akkor gyakorlatilag ezeket valamilyen formában el kell kerülni. Azt gondolom, hogy a magyar teljes rendszer, erre utaltam egyébként, a jogszabályi környezete, az Atomenergia Hivatal, a hozzá tartozó minisztérium, magának a Paks II.-nek a működési struktúrája, a hozzá tartozó képzés, a hozzá tartozó kutatási ügyek, ezek biztosítják a biztonságos működtetését. Természetesen a belorusz atomerőműnél, miután ez tényleg olyan, mint a Paks II., figyeljük, hogy mi történik, azok a hibák, amik itt felmerültek. De ezek nyilván jobb lett volna, ha nem merülnek fel, de ezek kompenzálásra és kijavításra kerültek, ennek a tapasztalatait lehet felhasználni egyébként a Paks II. erőműben is.

Ami a szélerőművet illeti, erről folyamatosan vita van, hogy miért nem akarunk szélerőművet, és miért a nap az, ami az energiamixünkben az atomenergia mellett a második legnagyobb megújuló vagy szén-dioxid-kibocsátás-mentes energiaforrást jelenti.

Szóval az a helyzet, hogy a szélerőművek távolról jól néznek ki, ízlés kérdése persze, hogy kinek tetszik ez a nagy valami, ami ott pörög, de ha közelről megnézzük, és amikor ténylegesen nem történik valami értékelhető technológiaváltás, akkor azért ez nem biztos, hogy úgy van, ahogy most kinéz. Részben azért, mert Magyarországon alapvetően a szélbiztonság a Móri-árokban biztosított valamilyen szinten, annak a végén van néhány szélerőmű.

De ha megnézzük például a szélerőműveknek az energia- és a teljesítménysűrűségét, tehát, hogy 1 kilowattórányi energia előállításához vagy 1 kilowatt teljesítmény előállításához hány köbméter anyagot, betont, vasat, egyéb más kell felhasználni, akkor ez sokszorosa az atomerőművének például, és messze meghaladja, de nagyon például a naperőműveknek az ilyenfajta adatait. Tehát ez nem egy jó üzlet.

Ha megnézzük ennek az üzemeltetési költségeit - egy naperőmű üzemeltetési költsége néha, ha meg kell tisztítani az üvegfelületét, és le kell nyírni alatta a fűvet, ha fű van alatt, ha mondjuk, ezt egy barnamezőre telepítjük, akkor meg már ez sem így van -, na, ehhez képest ennek a karbantartása, javítása nem egy jól megtérülő beruházás. És akkor már ne is beszéljünk arról, hogy azok az egyéb hatások, amit egészségügyi hatásnak szoktak tekinteni, például az alacsony frekvenciájú zaj okozta halláskárosodása a környéken élőknek és dolgozóknak vagy, mondjuk, az állatvilágra gyakorolt hatása problémás. Többször lehet olvasni a sajtóban is, hogy például azoknak az anyagoknak az újrahasznosítása, ami a szélerőmű lapátjait jelenti, azokat egyszerűen elássuk, mert nem tudunk vele mit kezdeni. Ezért mindig óvatosak vagyunk.

Ha egyébként a szélerőművek területén egy sor más technológia létezik, ami egyébként a légmozgást használja fel, nem szükségszerűen ilyen, hanem másfajta is, ha ez egyébként legitimációt nyer, én azt gondolom, hogy nincs más indoka ennek a dolognak. Egyszerűen úgy tűnik, hogy most a naperőmű egy jobb beruházás.

Ami a naperőműveket illeti, igen, abban abszolút egyetértünk elnök asszonnyal és önnel is, képviselő úr, hogy zöldmező helyett ezeket barnamezőre kell telepíteni. Ezért olvasom mindig meglepődéssel a Karolina-bánya környéki ellenzéki képviselők levelét, hogy azonnal a Karolina-bányát tömjük be, vigyünk oda 13 millió tonna hulladékot, és egyébként pedig ez az üdvözítő megoldás. Holott egyébként azok a tervek, amelyek már elkészültek, például a felületének a befedése napelemekkel, egy kiváló alkalmazás, hiszen az egy tölcser, megnézzük, hogy hol süt a nap, és ott folyamatosan süt a nap. Tehát ez mindenképpen egy szándéknál több, ebben abszolút egyetértünk. Ugyanígy hulladéklerakók befedése, ugyanígy például a Mátrai Erőműnél, ha nem rekultiválni akarjuk a lignitbányát, hanem, mondjuk, napelemekkel befedni, az kiváló alkalmazási lehetőség, és ugyanígy egyébként a panelházak teteje szintén kiváló lehetőséget jelent.

Ami a kormányhivatal kérdését illeti, ezen nagyon sokat gondolkodtunk, hogy mi legyen, nem akartunk párhuzamos rendszereket működtetni. Valóban igaz, ha a kormányhivatalokra most ezt a feladatot minden kapacitásbővítés nélkül terhelnék rá, akkor ezt valószínűleg nem bírnák. Itt az a döntés született, hogy 400 fővel megemeljük a kormányhivatalok létszámát, ennek az eloszlása az országban sorszám szerint történik. Mindenesetre ennek a költségvetése biztosított a következő költségvetési évben, tehát ilyen értelemben ez nem pluszterhet jelent, hanem pluszkapacitást és ennek a finanszírozását.

Ami a klímavédelmi akciótervvel kapcsolatos: hogyan tudjuk meggátolni azt, hogy ez az illegális hulladék átjöjjön Magyarországra? Ebben folyamatosan tárgyalunk, vannak próbálkozásaink, részben a költségek visszatérítésére. Ez mindig azon múlik, hogy éppen ki a másik oldalról a partner. Mindenképpen tesszük ezt, most a legjobb megoldásunk az, hogy lehetőség szerint a határhoz nagyon közel egy olyan hajólánccal, ez egy géplánc, megpróbáljuk ezt megfogni, és utána Magyarországon újrahasznosítani. De valóban, ez nem normális dolog. Ott az történik, hogy az illegális hulladéklerakatokat, amikor a Tisza árad, akkor egyszerűen az ártérről bemossa, és azt egyszerűen idehozza. Esetünkben is van ilyen, de azért ennek már sokkal kisebb a jelentősége itt Magyarországon.

Mi lesz, ha nem lesznek EU-s források? Én bízom abban, hogy lesznek EU-s források, tekintve, hogy az a vita, ami most folyik, az egy másfajta vita. Minden konstrukcióban folyamatosan tárgyalunk a Bizottsággal. A konstrukció létrehozásáról nincs semmifajta lassulás. Amit még ehhez képest is szeretnénk, hogy minél gyorsabban tudjuk elindítani ezeket a konstrukciókat, tehát minél gyorsabban ki tudjuk írni a pályázatokat, akár a saját rizikónkra is egyébként, tehát Magyarország finanszírozásában. Tehát én azt hiszem, hogy itt elsősorban lesz megállapodás, ha pedig ez mégis késlekedne, akkor ennek a finanszírozását más formában fogjuk megoldani.

A koncesszió kérdése, hogy miért egy koncesszor, meg ki a koncesszor. Hát, hogy ki lesz a koncesszor, azt nem tudom, aki pályázik. Elég széles azoknak a cégeknek a száma, akik egyébként akár Európából, akár Magyarországról - Magyarországról kevesebb van - tudnak erre pályázni. Európában több országban van egyébként ilyenfajta hulladékkoncesszió, ezt megnéztük, a koncesszió mint olyan az egy kifejezetten kedvelten használt forma különböző közfeladatok ellátására Európában.

Hogy ne legyen monopolhelyzetben, vagy monopolhelyzetbe kerüljön? Az a helyzet, hogy azt néztük végig, hogy mi szükséges ahhoz, hogy a 65 százalékban anyagában hasznosítását és a maximum 10 százalék lerakóban történő elhelyezését a kommunális hulladéknak, azt el tudjuk érni. És nem fog menni máshogy, mint egy egységes rendszer működtetésével, egyszerűen nem akkora mennyiség. Tehát nagyjából itt a kommunális hulladék évente ilyen 4 millió tonna környékén lesz valamikor 2030 környékén. Ez nem egy borzalmasan nagy mennyiség, viszont ha ezt nem megfelelően kezeljük, és nagyon sokféleképpen kezeljük, akkor nem fogunk tudni rá ipart építeni.

A legnagyobb probléma, ha megnézzük például a különböző típusú műanyagokat, ezeket ma szennyezett, keverten gyűjtjük. Bekerülnek a lerakóba, odáig szétszedtük, és ott van a lerakóban, mert nincs még iparvállalat, aki erre tudna valamit építeni. Az, hogy aztán ezt hogyan fogja majd a koncesszor megoldani, ez az ő alapvető érdeke lesz egyébként, hogy a szelektálást onnan kezdődően, ahogy egyébként a hulladék keletkezik a háztartásban, már megoldja, a mai rendszer csak bizonyos szempontból jó erre, tehát valószínűleg itt a válogatást át kell nekik alakítani.

A jó hír az, hogy egy sor olyan projekt zajlik jelen pillanatban, ami ezt a válogatást fogja technológiailag egyébként egyszerűsíteni és támogatni.

Tehát az a helyzet, hogy a körforgásos gazdaságra történő áttérés feltételrendszerének kidolgozása indokolja azt az egykoncesszoros modellt, azzal a céllal, hogy egyébként itt a hulladékot ne csak kezeljük - azt az kezeli, aki eddig is kezelte egyébként -, hanem a hulladékból legyen másodnyersanyag. Ebben a pillanatban tulajdonképpen az Ózdi Acélművek az egyik olyan művünk, ahol egyébként hulladékot tudunk másodnyersanyagként használni, az egy triviális megoldás. Ugyanez nem létezik az elektronikai hulladékból származó anyagokra, nem létezik az akkumulátorokra, tulajdonképpen nem létezik a műanyagokra vagy a különböző

típusú műanyagokra, abszolút nem létezik a textíliákra, tehát ezek nem létező ügyek. Még talán a papír a legjobb megoldás, ami van, de az összes többire ez nincs. Ha ezt komolyan akarjuk venni, akkor ehhez muszáj, hogy megfelelő mennyiségben, megfelelő időzítéssel és megfelelő minőségű hulladékot tudjuk előállítani. Tehát ez indokolja ennek a rendszernek a létrehozását.

Amit egyébként a képviselő úr föltett a hulladékgazdálkodással kapcsolatosan, ezeket a kérdéseket folyamatosan tárgyaljuk a gazdaság szereplőivel. Múlt héten tán két napon keresztül harmincegynéhány céggel egyórás váltásban tárgyaltunk arról, hogy hogy is fog kinézni ténylegesen a rendszer, és igyekeztünk az aggályaikat elosztatni, hogy itt nem arról van szó, hogy tőle valaki elveszi a hulladékhasznosítás jogosultságát. Ugye, a HOSZ - erre naponta öt helyről kapom meg ugyanazt a levelet, hogy akkor ezt fontoljuk meg -, nekik is elmondtuk, hogy egyszerűen nincs ilyen veszély. Tehát csak arról van szó, hogy maga a hulladék kezelése, gyűjtése odáig a koncesszor feladata ettől kezdődően, ez meg az ő dolguk továbbra is. Azt hiszem, hogy akik ennek a rendszerét kialakították, azoknak semmifajta ilyen félnivalójuk nincs. Hozzáteszem még azt is egyébként, hogy ha, mondjuk, az illegális hulladék mennyiségét is beszámítjuk, akkor ez még egy jó üzlet is lesz.

Kiszámoltuk ennek az üzleti modelljét, különböző konstrukciókban ez egy megtérülő vállalkozás lesz, egyébként mindenkinek szerintem. Tehát azok a kérdések, amiket ön föltett, ezt erőteljesen megbeszéltük velük. Persze nyilván a félelem egy változás előtt mindig egy olyan dolog, amit nehéz elosztatni. Azt hiszem, hogy ha elolvassák a törvényt egyébként, akkor ebből számukra is egyértelmű. De mondom, kollégáim több napon keresztül beszéltek az elmúlt egy évben mindenkivel. Tulajdonképpen nincs olyan szereplője ennek a rendszernek, akivel ne folytattunk volna egyeztetést.

Bencsik képviselő úr kérdésére, a közlekedési kibocsátás csökkentése. Ahogy mondtam, a szén-dioxid-kibocsátás 20 százaléka a közlekedés, ezen belül is jelentős mértékben a közúti közlekedés, ami ezt jellemzi, ezért a közlekedési stratégiánk alapvetően, különösen, ami az áruszállítást, illetve a közösségi közlekedést jelenti, alapvetően a vasútra szeretnénk építeni ott, ahol a vasútra építhető, mert nyilván mindenhol nem tudjuk ezt, ahogy ön is említette. Itt ugyanazt a magas színvonalú szolgáltatást szeretnénk biztosítani a vasúton is, mint egyébként autóbusszal.

Most tárgyalja a kormány a vasúti stratégiánkat „Vasút 2030” címmel. Itt zajlik a meglévő vonalak felújítása, illetve a villamosítása - nyilván ez a közlekedészöldítés szempontjából egy elengedhetetlen feltétel -, illetve a sebesség növelése, a lassú járművek számának a megszüntetése, a biztosítóberendezések cseréje, a sínek terhelhetőségének a növelése, tehát ezek programelemek. Aztán van egy másik programelem, ami a Magyarországról a környező országok fővárosaiba tartó nagy sebességű vasúti kapcsolatok kérdése. Ezeknek zajlik a tervezése, itt egy megállapodás van a V4-ekkel, hogy milyen ütemezéssel haladunk előre.

Ami a teherforgalmat jelenti, Magyarországon Trianon óta a vasúti hálózat sajnos egy nagyon rossz struktúrájú hálózat, minden Budapesten megy keresztül. Nem véletlen, hogy a Déli összekötő vasúti hídnak most meg kell növelnünk a kapacitását egy harmadik híddal. De nem is szükségszerű, hogy a teherforgalom egy nagyon jelentős része Budapesten menjen keresztül. Ugye, a Budapest–Belgrád- vagy Pireusz–Budapest-szakaszt szeretnénk korábban elágaztatni. Az úgynevezett VO-konceptió egy, az MO-shoz hasonló, de Budapesttől délre lévő, Szolnokot, mondjuk, Győrrel összekötő vasúti körvasút, ha úgy tetszik. Ennek a koncepciója is tárgyalás alatt van. Ezzel el tudjuk kerülni azt, hogy az áruforgalom Budapestre bejöjjön, és egyébként a budapesti Duna-híd-kapacitásokat – ugye, itt a déli körvasút ügyéről beszélünk - kifejezetten a

személyforgalomra, illetve az elővárosi forgalomra tudjuk használni. Ezek a számítások elkészültek, és ezzel egy egészen megnyugtató helyzetet tudunk elérni.

Ami egy fontos elem a közút-vasút között, ez a konténerterminálok létrehozása. Ebből több épül az országban. Nem is feltétlenül csak a magyar vasúti logisztikai rendszer része, hanem a közép-európai logisztikai rendszernek a része. Itt most kezdtünk el egy tárgyalást arra vonatkozóan, hogy mit is szállítsunk ezen. Itt például olyan félpótkocsik gyártása, ami önmagában vasúton szállítható, de ebben a pillanatban ez nincs, változnak a szabályok, tehát nekiállunk egy ilyenfajta dolognak is.

Ami még idetartozik, tehát ami a vasúti járművek környezetterhelését lényegesen befolyásolja, azt gondolom, hogy látható, hogy folyamatosan cseréljük ki a vasúti gördülőállományunkat. Az esztergomi vonal egy kifejezetten jól felújított vonal, most már az emeletes szerelvényekkel nagyon nagy az elfogadottsága és az attraktivitása. Na, ez zajlik több területen, mozdonyokat veszünk. Most hagytuk jóvá 511 mozdony megvásárlását, a MÁV számára cseréljük a HÉV-szerelvényeket, létrehozunk egy vegyesvállalati konstrukciót arra vonatkozóan, hogy hogyan tudjuk kicserélni a kisebb vasúti szállítójárműveket, a Bzmotot, ezt a kis randa piros valamit, ami a feladatát már ellátta, és ezek 30 év fölöttiek. Ezeket is szeretnénk kicserélni. Vannak új konstrukcióink, a tram-train például egy ilyenfajta konstrukció, de ezeket már mind vagy hibrid vagy elektromos hajtással, vagy a környezetet legkisebb módon terhelő hajtással szeretnénk létrehozni.

Ami logisztikai szempontból szintén nagyon fontos dolog, és ezért vontuk össze a MÁV-ot és a Volánt, hogy a két közösségi közlekedési mód épüljön egymásra, és azokat a párhuzamosságokat, amiket a képviselő úr is említett, küszöböljük ki. Tehát, ahol van kiváló vonat-összeköttetés, ott ne menjen vele párhuzamosan busz, csak akkor, ha az feltétlenül szükséges. Ez ezen lényegesen fog segíteni.

Az elkövetkező időszak, mind az MFF, mind az RRF egyik jelentős eleme a vasúti közlekedés, ebből is az elővárosi közlekedés. Budapestet autóval már nem nagyon lehet megközelíteni, komoly gondokkal küzdünk, viszont a kötöttpályás elővárosi közlekedés erre megoldást jelent. Tehát, mondjuk, Székesfehérvár–Budapest tipikusan jó, mert tulajdonképpen ott már a buszt nem kell üzemeltetnünk, mert megoldottuk ezt vasúti oldalon.

Ami a kerékpárút-hálózatot illeti, egyetértünk, hogy építünk nagyon sok mindent, van egy nagyon ambiciózus kormánybiztosunk, aki hetente újabb ötletekkel jelenik meg, és ezeket mindig támogatjuk. Ezeknek azért a rendszerbe szervezése, az európai hálózathoz való kapcsolódása is szemponttá vált, illetve a kiegészítő elemek, tehát például az újgenerációs vasúti szerelvények jelentős részét Magyarországon gyártjuk. Tehát most az Intercity-kocsik hazai hozzáadott értéke 90 százalék. Tehát mindent Magyarországon gyártunk, és azt szeretnénk, ha a többi járműnél is megközelítenénk ezt a szintet. Abban például a kerékpárszállítás egy kifejezetten fontos elem.

Szászfalvi képviselő úr kérdései a víziközmű-felmérést illetően. Itt hamarosan kiírunk egy pályázatot az önkormányzatok számára vagy a víziközmű-cégek számára, hogy tudjanak kapacitást vásárolni ahhoz, hogy felmérjük a hálózatot. Alapvetően itt a nagy átmérőjű, alapvetően azbesztstruktúrájú csövekkel van probléma. Nem tudjuk az állapotukat. Erre van technológia, ezt a technológiát nyilván finanszírozni fogjuk. Illetve most azon dolgozunk, hogy hogyan tudjuk ezeket a csöveket a teljes kivétel, kiásás vagy mellésás helyett egyfajta más megoldással, tehát a csövek kibélelésével sokkal gyorsabban haladva és lényegesen olcsóbban megoldani. Erre hamarosan lesz megoldásunk. Az első részére már van, szerintem hónapok kérdése, hogy kiírásra kerüljön ez a pályázat, és akkor lesz egy képünk arról, hogy milyen ütemezéssel kell ezeket felújítanunk. Itt a képviselő asszony is föltette kérdésként, az MFF-ből és az

RFF-ből is 200-200 milliárd forintot szánunk erre a célra, illetve a magyar költségvetés pedig ehhez hozzá kell tegye a többi. Felújításra európai uniós forrást nem tudunk használni, ott új művek létrehozására tudjuk ezt valamilyen módon ráfordítani. Viszont amennyiben a leltározás véget ér hamarosan - s ennek most már látjuk a végét -, akkor pontos számot tudunk arra mondani, hogy mennyibe fog kerülni a teljes magyar víziközmű-hálózat felújítása. Itt azért nagyon komoly számok szerepelnek. Nyilvánvalóan meg kell fontolnunk egy sor dolgot, hogy mire is használjuk az ivóvizet, miért arra használjuk, tehát egy liter vizet most, azt hiszem, talán 20 fillérért veszünk meg, egy liter ásványvíz pedig, azt hiszem, tán 100 forint. Tehát ez a különbség a kettő között, úgyhogy lehet, hogy sürgősen kell.

A 2000 főnél kisebb lakosság-egyenértékű települések szennyvízkezelési rendszerére vonatkozóan az RFF-ben egy külön sor szerepel, ez valahol olyan 200 milliárd forint körüli, ahol már kidolgoztuk azokat a mintamegoldásokat, ami a település méretétől függően ott telepíthető lenne, s ezt akkor finanszírozni is fogjuk.

Ami a „Magyar falu” programot illeti, igen, ott évente 100 milliárd forint fölötti összeget költünk a falvakat vagy a kistelepüléseket összekötő utaknak a javítására. Ugye, eddig ez nem volt, ezt az elmúlt két évben kezdtük meg. Elvileg van arra mód, hogy ezt az Európai Unió finanszírozza az RRT-ben, van ilyen elem, ezt ők egyszer kiemelték, hogy lehet, nem az útminőség miatt, hanem a különböző települések, összeköttetések javítása miatt. Erről még tárgyalunk, hogy esetleg ott ezt az összeget tovább tudnánk növelni, lényegesen gyorsabban tudnánk ezzel haladni.

Ami a Somogy megyei kérdéseket illeti - itt az M60-as építése -, képviselő úr kiválóan lobbizott, az a helyzet, hogy az M60-as útnak a tervezése zajlik, megvannak a forrásaik, 2023-ra kész lesz, és egyébként benne szerepel az útprogramban a megépítése. Egy probléma van, hogy a horvátokat is rá kell vennünk arra, hogy a másik oldalt is építsék meg. Tehát ez még itt küszöbön áll. Nem kérdés az M6-os meghosszabbítása, a 60-asnál sajnos ez egyelőre még probléma. Az M68-as előkészítése pedig zajlik, és erre van forrásunk is.

Böröcz László képviselő úr, az egyszer használatos műanyagok kivezetése, hogy ennek milyen hatása van. Én magam is meglepődtem tavasszal, amikor összehívtuk az ilyenfajta műanyag termékeket gyártókat Kecskeméten, valamiért ott koncentráltam ez az ipari háttér, nem volt nagyon nagy ellenkezés, itt ők azt mondták, hogy nemcsak Magyarország vezeti ezeket ki, hanem mindenki kivezeti, tehát innen kezdődően, ha mi ezt nem tesszük meg, attól még az Auchan tőlük nem fog venni egyszer használatos terméket, mert Franciaországban ki fogják vezetni.

Tehát ők nagyon bölcssek voltak ebben, inkább azt mondták, hogy akkor nézzünk előre, és nézzük meg, hogy milyen iparpolitikai fejlesztéseket lehet végrehajtani. Ott, ugye, két dolgot csináltunk, létrehoztunk egy műanyagipari klasztert, működik, illetve adtunk hozzá forrásokat. Most már olyan megoldásokat néznek, ami különböző, egyéb más műanyagfajták, például a PVA használata, az a polivinil-alkohol, ami föl tud oldódni, utána ebből lehet készíteni különböző termékeket. Tehát elkezdődött egy értelmezhető technológiai átalakulás.

Ami a szelektív hulladékgyűjtést jelenti, ez az egyik legnehezebb kérdés talán, ugyanis ha nem jó a hulladék minősége, akkor nem tudunk vele mit kezdeni. Tehát, mondjuk, a biodegradábilis nejlonzacskót berakjuk a normál műanyagkukába, akkor azt inkább felejtjük is el, mert utána már nem fog szétkerülni, az gyakorlatilag tönkretesz mindent. Vannak olyan technológiák, amik különbözőfajta műanyagokat képesek egyesíteni, és ebből valamilyen granulátumot készíteni, de ezek azért még annyira nem stabil technológiák.

Úgyhogy itt a szelektív hulladékgyűjtésnél részben a települési hulladékgyűjtést szeretnénk forszírozni. Ne hozzuk abba a helyzetbe az embereket, hogy ha valamit ki

akar dobni, akkor ezt csak az erdő szélére vihesse ki! Tehát legyen minden településen vagy hulladékudvar, vagy olyan szelektív gyűjtő, ahol a közösség feladata, hogy abból a szelektív gyűjtőből... Mindig egyszerűbb egyébként a törmeléket elvinni valahová, mint az erdőszélen összegyűjteni, és onnét elvinni, tehát ez a megoldás. Ez a koncesszornak a feladata lesz.

Ha megnézzük különböző országok gyakorlatát, fegyelmezettebb országokban a nagyobb szelektivitás működik jól, a kevésbé fegyelmezett országokban, Amerikában például a nedves kuka és a száraz kuka a megoldás, a száraz kukát pedig valaki szétválogatja, és akkor lehet garantálni a minőséget. De ezek a koncesszor ügyei lesznek.

Elnök asszony kérdése: a klíma- és természetvédelmi akcióterv nem a terv, ez egy olyan csomag, kisebb része egyébként az energia- és a klímavédelmi ügyeinknek, amit mindenképpen szerettünk volna kommunikálni. Az energiakötelezettségi rendszert nem nagyon tudom elmagyarázni senkinek, azt, hogy az illegális hulladékot szedjük össze, az egy elmagyarázható dolog. Tehát a klímapolitikánknak az egy kicsi eleme. Ez azért van, mert szerettük volna ügyekre felhívni a figyelmet, és szerintem ez jól sikerült.

Tehát ha megnézzük ennek a tervnek a fogadtatását, ott január-február környékén ez kifejezetten jó fogadtatás volt, de nem ez oldja meg a problémánkat. Ilyen értelemben az erdőtelepítés, ez az egymillió fa, ez nem az éves erdőtelepítés, ez egy kicsi része annak, ami egyébként az erdőtelepítés területén zajlik, ez folyamatosan nő egyébként, de ez az Agrárminisztérium dolga. Tehát erről több részletet most nem tudok mondani.

Arról beszéltünk egyébként, hogy milyen erdőket telepítünk, ez az egymillió fa az évente született százezer gyerek/tíz fa kérdés, tehát ez egy tudatosítási kérdés inkább.

Ami a napelemeket illeti, abszolút egyetértünk, ne zöldterületen valósuljon meg, ezeket egyébként nem is vonjuk ki művelési ágba. A METÁR-tendernek a következő elemében már lesz olyan, ami egyébként barnamezőre telepített napelemparkokkal foglalkozik.

Az energiamix. Értettem, a szélenergiáról beszéltünk, ott szerintem a technológiaváltással nagyon sok minden történhet. Ami pedig a nukleáris energiát jelenti, ebben meg megoszlanak a vélemények. Ha megnézzük mondjuk az MIT-nak az egyik tanulmányát, nem olyan túl régen készült, ahol megnézték azt, hogy a párizsi klímacélok atomerőművekkel létrehozhatóak-e, azt mondták, hogy nem. Tehát nem megvalósítható, úgyhogy ilyen értelemben ez egy politikai döntés, hogy melyiket akarjuk. Az, hogy az atomenergia vagy a nukleáris erőmű veszélyes-e vagy kevésbé veszélyes, mint más energiahordozók, arra meg az előbb mondtam néhány példát.

A tűzifa erőművi felhasználását én sem kedvelem egyébként, biomasszának biomassza, de ott azért nem ezt kéne égetnünk. Van egy sor projektünk, ami egyébként másfajta biomasszát éget, mint fát. Azt azért én némileg túlzásnak tartom, hogy azért vágunk ki egy erdőt, hogy elégezzük az erőműben, tehát szerintem ez nem így van. Erre van egy sor megoldás és egyre inkább a tényleges tűzifa, ami az erdő kivágásokból származik, ezt nem hiszem, hogy ilyen lenne.

Ami a MotoGP-pályát illeti, ebben nem fogunk egyetértünk, úgy látom, hogy elnök asszony nem kedveli az autó- és motorsportot. A múltkor beszéltünk talán az elektromos járművekről meg az azzal kapcsolatos aggályokról. Ugye, ez egy újgenerációs, olyan elem lesz, aminek nemcsak ténylegesen, hogy motorok mennek körbe-körbe a feladata, hanem nyilván ez turisztikai szempontból annak a régióknak egy attrakciója lesz. Szerintem ez egy fontos dolog, különösen most a Covid alatt, amikor azt látjuk, hogy a turizmusunk teljesen összeomlott. Én nem látom azt problémásnak,

hogy, mondjuk, ehhez hozzáteszünk valamit, de ezen túl ennek a pályának azért van egy sor más eleme. Magyarország újonnan alakuló járműipari központja pont ott, Debrecen környékén alakul. Tehát ez a pálya nemcsak motorversenypálya meg autóverseny-pálya, hanem ez egy tesztpálya is, amit tudnak használni. Munkahelyeket teremt, és nagyon kínosan ügyelünk arra, hogy lehetőség szerint nagyon értéktelen területen épüljön meg, tehát semmiképpen nem akarunk olyan területet venni, ami aránytalanul magas aranykorona-értékű, és egyébként másra használható. Az egy kérdés, hogy kell-e ilyenfajta attrakció vagy nem egy országnak. Itt ez a döntés született, hogy mi építenénk egy ilyet.

A víziközmű-összegekről már beszéltem.

Az alkalmazkodóképesség, illetve a fenntarthatósági kérdések; ugye, erről a múltkor mi egyeztettünk államtitkár asszonnal. Ebben az évben a fenntarthatóság évről beszélünk, 40 rendezvényünk volt, ahol ezt a fajta fenntarthatósági stratégiát részleteiben bemutattuk, ez hamarosan készen lesz, és akkor elkezdjük az egyeztetését. Úgyhogy szerintem itt kifejezetten jól állunk. Értjük, hogy mit jelent, ez nem ilyen kérdés, de meg kell fontolni, hogy mit írunk le benne, de ahogy mondtam, ez zajlik.

Bencsik képviselő úr, távhő. Igen, ez egy kérdés valóban. Itt, ha a kormány szeretne beleavatkozni az önkormányzatok dolgába, akkor ez a legjobb út lenne, de ezt nem szeretnénk. Mindenesetre arra vonatkozóan viszont, hogy a primer energia oldalán találjunk más megoldásokat, azzal viszont foglalkozunk. Aztán a másik oldalon pedig, az árszabályozás oldalán a hivatalnak a feladata, hogy ezzel foglalkozzon. Ami fontos, és itt több projektünk zajlik, az egyik, hogy hogyan tudjuk hozzákapcsolni például a távhőrendszereket valamilyen formában az energetikailag hasznosított hulladékrendszerekhez, például. Az elkövetkező időszakban tervezett... ugye, ezek már nem hulladékégetők, hanem másfajta rendszerek. Például ezeknél ezt mindenképpen figyelembe kell venni.

A geotermia egy nagyon fontos dolog. Több olyan projektünk van, például Kecskeméten, ahol ezt kezdtük el felépíteni. Illetve jelentős részben az a gáz, amit ma a távhőrendszerekben használunk. Azt szeretnénk, amennyire lehet, a jelenlegi infrastruktúrán belül hidrogénnel kiegészítve erőteljesen csökkenteni a gáztartalmát, ilyen értelemben a kibocsátását is. Egy sor dolog történik. Szerintem a technológia pont jó irányba mutat.

Nunkovics képviselő úr kérdése: M0, M10, M100. Az M100 zajlik, az aktuális kérdésre most éppen nem tudok választ adni, de szívesen válaszolok képviselő úrnak levélben az adott körforgalom helyzetéről majd. Az a helyzet, hogy az M10-esre már, amióta én vagyok a miniszter, két éve, ott egy sor koncepció készült. Nem tudunk megállapodni, illetve a lakók nem tudnak egymással megállapodni, mert egyszerűen mindig van valami olyan, amire azt mondja az egyik település, hogy ezt nem szeretné, a másik meg szeretné. Egy dolog biztos, hogy az M10-es ügyében, illetve az M0-s zárásának az ügyében olyan döntést, ami a lakosság egyetértését nem bírja, nem fogunk hozni. Nyilván meg kell fontolni azt, hogy hol akarjuk, Budapest egy elég nagy város, az, hogy nem záródik körülötte a gyűrű - van olyan város, ahol nem záródik, Bécs környékén sem záródik, meg Münchenben sem teljesen, de ezt meg lehetne fontolni. Ezt mindenképpen csak a lakosság teljes egyetértésével fogjuk megtenni, hogy milyen formában, ennek a módját megkeressük.

Ami az M100-ast illeti, ez egy gazdasági típusú döntés volt. Elvileg ott is záródik valamilyen módon majd a 10-essel együtt a Budapest környéki gyűrű, de abban abszolút egyetértünk, hogy ez azért nem az. Az ingázást valóban nem oldja meg. Szerencsés módon Esztergom irányából az ingázást viszont az a vasútfejlesztés, amit létrehoztunk az elmúlt időszakban, viszont jelentősen befolyásolja. Tehát, ha

megnézzük az autóforgalmat, akkor az, ami az ingázást illeti, jelentősen csökkent. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megköszönöm miniszter úrnak még egyszer a tájékoztatását is, és a kérdésekre adott válaszokat. Megállapítom, hogy a bizottság a miniszteri beszámolót tudomásul vette. Még egyszer köszönöm szépen miniszter úrnak és munkatársainak, hogy eljöttek, és további jó munkát kívánok. Ezt a napirendi pontot lezárom. Egy nagyon rövid technikai szünetet rendelék el.

(Szünet: 13.01 - 13.03-ig)

Egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló T/13958. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Köszönöm szépen. Javaslom, hogy folytassuk a mai bizottsági ülést. Második napirendi pontunk az egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló T/13958. számú törvényjavaslat részletes vitájának kapcsolódó bizottságként történő lefolytatása.

Megnyitom a részletes vita első szakaszát, a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 44. § (1) bekezdése a)-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát, azaz megfelel-e az Alaptörvényből eredő követelményeknek, a jogalkotás szakmai követelményeinek, valamint a nemzetközi és európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek, és illeszkedik-e a jogrendszer egységébe. Köszöntöm az előterjesztő Innovációs és Technológiai Minisztérium részéről Hizó Ferenc helyettes államtitkár urat, és kérem, hogy a határozati házsabály 44. § (1) bekezdésben foglalt követelmények vizsgálatát segítő pár szóban foglalja össze a benyújtás indokait és a szabályozási megoldásokat. Parancsoljon!

HIZÓ FERENC helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Köszönöm szépen a lehetőséget. Ahogy a miniszter úr is már az imént nagyon alaposan és részletesen elmondta, hogy ennek a törvénymódosítási csomagnak az alapvető célja az, hogy a körforgásos gazdaságra történő átállással összefüggő kormányzati intézkedéseket támogató javaslatokat terjesztettünk be ennek a törvénycsomagnak a keretében. Ezek több részből állnak. Egyrészt az európai uniós irányelvi kötelezettségek hazai jogrendbe történő átültetését szolgálják, másrészt pedig ezen túlmenően egyrészt a jelenlegi hulladékhatósági fórumrendszernek az átalakítását, emellett a szankciórendszer átalakítását, továbbá a hulladékgazdálkodás működési modelljének az átalakítását szolgálja ez a törvényjavaslat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy ki kíván hozzászólni. *(Jelzésre:)* Nunkovics alelnök úr!

Hozzászólások

NUNKOVICS TIBOR (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr! Már volt korábban vitánk itt a hulladékgazdálkodással kapcsolatban. Megmondom őszintén, hogy mi biztosan nem fogjuk támogatni ezt a javaslatot, annak ellenére, hogy vannak benne jó elemek. Sajnos azért ez egy saláta-törvényjavaslat. Ahogy ezt az általános vitában is elmondtam, jobb lett volna bizonyos tételeket külön-külön behozni, mert azokat biztos, hogy tudtuk volna támogatni.

A körforgásos gazdálkodásra vonatkozóan, igen, ez egy fontos elvárás is, meg nyilván egy XXI. századi kötelezettsége az országnak, hogy minél hamarabb rátérjünk erre az útra, csak hogy ez a jelenlegi rendszerben is kivitelezhető lett volna, ha erre a megfelelő ösztönzés megtörténik, meg a megfelelő jogi háttér megalkotásra kerül. Az előbb a miniszter úr meghallgatásán elmondtam, hogy az nem elvárás az Európai Uniótól, hogy egy monopolhelyzetet hozzon létre. Tehát itt elmondta a válaszában a miniszter úr, hogy több országban is működik ilyen koncessziós rendszer - igen, csak több országban több koncesszió van kiadva, ezáltal fenntartva a versenyhelyzetet. Tehát a fogyasztónak, az otthon ülőknek az az érdekük, hogy egy minél jobb szolgáltatásban részesüljenek. Viszont ha ezt egy monopolhelyzetbe adjuk ki, akkor semmi nem fogja ösztönözni azt, aki a koncessziós jogot birtokolja, hogy itt bármilyen versenyt hozzon létre.

Elhangzott a miniszter úrtól az is, hogy mennyi egyeztetést folytattak. Én csak olyanokkal beszéltem, akik azt mondták, hogy velük biztos, hogy nem egyeztetett senki. Annyi történt, hogy a minisztériumban talán a nyár folyamán egyszer behívtak bizonyos szervezeteket, és nekik elmondták az elképzelésüket, de ilyen részletesen ők sem kaptak semmilyen tájékoztatást, mint ahogy most egyébként itt a törvényjavaslatban előttünk fekszik.

Engedjék meg, hogy ugyan mindannyian itt a bizottság részéről megkaptuk ezt a levelet, de mégiscsak hadd idézzek egy levélből a Hulladékgazdálkodók Országos Szövetségétől. Ez egy elég hosszú, mindenre kiterjedő levél, de van egy nagyon fontos szakasza, amit szeretnék kiemelni.

„A tervezet indoklása szerint az állam a környezet Alaptörvényben foglalt védelmi szintjének további biztosítása, a közszolgáltatási feladatellátás hatékonyságának növelése érdekében, továbbá a körforgásos gazdaságra történő átállás céljából akarja átalakítani a hulladékgazdálkodás piacát.” Ugye, ezt mondja az állam, ezt mondja a tárca. „A törvényjavaslat szerinti államosítás és koncesszióba adás az EU-ban és a világon is példa nélküli, a környezet védelme és a körforgásos gazdaságra történő átállás ilyen drasztikus piaci beavatkozást egyáltalán nem igényel. (...) A körforgásos gazdaságra történő átállást valójában az államosítás és a koncesszióba adás nem készíti elő. A törvényjavaslatban nem szerepel semmilyen olyan közérdek, ami részben egy teljes iparág felszámolását és az értékkel bíró hulladékok elvételét indokolja. A tervezet emellett nem foglalkozik a verseny piacot megszüntető monopólium árfelhajtó, hatékonyságcsökkentő és általában a gazdasági tevékenységek elsorvadását előidéző kártékony hatásaival, és nem tér ki az állam függő helyzetbe kerülésére sem.” Ezenkívül 750 hulladékkereskedő társaságot 1290 hulladékgyűjtés-engedélyes társaságot érint, és mintegy 30-40 ezer munkavállalót, akiknek azért, ha nem is mindegyiknek, mert nyilván lehet, hogy lesznek, akik alvállalkozóként itt egyébként sokkal rosszabb körülmények között foglalkoztatva lesznek, tehát sokkal rosszabb versenyhelyzetbe kerülnek, hiszen nem egymással fognak versenyezni, hanem egy fix árat valaki meghatároz, akié a koncessziós jog, és nekik azért kell bedolgozniuk, és eldöntik majd, hogy ez megéri-e nekik vagy nem.

És itt 30-40 ezer munkavállalónak is akár veszélyeztetjük a munkáját. Elhiszem, hogy ezen lehet mosolyogni, helyettes államtitkár úr, de szerintem ez nagyon nem vidám dolog.

HIZÓ FERENC helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Ha megengedi, hogy válaszoljak, akkor először is el kellett volna olvasni alaposan...

ELNÖK: Igen, fog kapni szót. Bocsánat, csak először, ha lehet, hallgassuk meg a bizottság tagjait, és utána egyben kérem a választ. Jó? Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, ki kíván még hozzászólni a vitához. Böröcz képviselő úr, parancsoljon!

BÖRÖCZ LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Én a többségi álláspontot szeretném ismertetni, de előtte csak egy megjegyzés a képviselő úr által elmondottakhoz. Bizonyára azokról a szempontokról, amelyeket képviselő úr felvetett, akár egyébként egy normál vitában nyugodtan lehet beszélni, nincs ezekkel semmi gond. Én azt hiszem, hogy itt azért elsősorban méretgazdaságossági szempontokról van szó. Tehát ahhoz, hogy a koncesszióból hányat írunk ki, és Magyarország területére vonatkozólag mennyi koncessziót lehet kiírni úgy, hogy ez méretgazdaságos is legyen, és a végén egyébként gazdaságossá váljon ez a tevékenység, az szerintem egy más kérdés, és itt nyilván a miniszter úr által elmondottak alapján is ezt így lehet csomagban csinálni.

A másik pedig az, hogy természetesen külön lehetne választani szimplán azokat a hulladékgazdálkodási elveket, miszerint ami nagyon jövedelmező, azt persze benn hagyjuk egy külön kalapban, ami egyébként nettó ráfizetés, mert egyébként veszélyes hulladék, és senki nem szeret vele foglalkozni, azt meg külön kezeljük, és akkor azt folyamatosan dotáljuk. De lehet, hogy egy piaci szereplő, még ha monopolhelyzetben van is, akkor is ezt a két részét a hulladékgazdálkodásnak együtt hatékonyabban tudja megoldani, és egyébként összességében kevesebbe fog kerülni, mintha ezeket külön-külön csinálnánk.

De ismertetném a többségi véleményt. A bizottság megállapítja, hogy az egyes energetikai és hulladékgazdálkodási tárgyú törvények módosításáról szóló T/13958. számú törvényjavaslat megfelel a házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdése szerinti alkotmányossági, jogi és jogalkotási követelményeknek.

A javaslat szerint a törvénymódosítások az akcióterv megvalósítását szolgálják, hozzájárulnak továbbá a hulladéklerakókról, a hulladékokról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv által előírt célértékek teljesítéséhez. A magyar kormány elkötelezetten támogatja a környezet védelmét, és ez idáig számos intézkedés történt a környezeti értékek és az emberi egészség védelme érdekében. Mindannyiunk közös célja a környezetterhelés mérséklése, a természeti és a gazdasági erőforrásainkkal való takarékos gazdálkodás. Ezek képezik a hulladékkezelés alapelveit is.

Jelen javaslat energetikai és hulladékgazdálkodási részre osztható. Hulladékgazdálkodási szempontból a javaslat hazai előzménye a klíma- és természetvédelmi akcióterv, továbbá a javaslat implementációs kötelezettségeknek is eleget tesz.

Magyarországon jelenleg évente körülbelül 4 millió tonna hulladék keletkezik, ebből 35 százalékot hasznosítunk újra vagy komposztálunk, és 51 százalék kerül lerakásra. A valódi probléma viszont az, hogy hazánkban több mint ezer nagyobb, tartós illegális lerakóhely létezik. Ez évente körülbelül 330 ezer köbméter illegális szemetet jelent. Közös felelősségünk, hogy a hulladékkezelésről megfelelően gondoskodjunk, és megelőzzük az illegális hulladék lerakását.

Az akciótervben foglaltakkal összhangban a „Tisztítsuk meg az országot!” projekt keretében 2020 júliusában megkezdődött az eddig lerakott illegális hulladékok felszámolása, azonban a projekt csak akkor lehet eredményes, ha az illegális hulladék nem képződik újra, ezért szükséges a kapcsolódó szankció- és ellenőrzési rendszer további szigorítása. Kérem, hogy támogassák a javaslatot.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy a bizottság tagjai részéről ki kíván még szólni. Hajdu képviselő úr, parancsoljon!

HAJDU LÁSZLÓ (DK): Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr! Tisztelt Bizottság! Ennek elég éles vitája már lezajlott a parlamentben, és a fogadtatása azért bizonyos hangulatot visszatükröz. Ha a gyakorlatban nézzük, hogy hogyan van gazdája most a kommunális hulladéknak, és hogyan van gazdája a veszélyes hulladéknak - ugye, veszélyes hulladék mindenekelőtt az ipari területeken keletkezik -, akkor van valami indoka annak, hogy ennek az ipari hulladéknak a kezelésére kell valamilyen megoldás, többek között, ugye, szó van itt szankcióról is és általunk nem látható kormányrendeletekről, amik a végrehajtást fogják szabályozni, mert önmagában ez a sok paragrafusból álló törvény mégiscsak egy általános keret. Nem lehet tudni, hogy a végrehajtásban, például ez a koncesszor és annak az alvállalkozói milyen módon fognak itt csatlakozni, ezeket a kormányrendeletek szabályozzák, tehát nem is tudjuk, hogy milyen csapda ez.

A jelenlegi helyzethez két-három gyakorlati példát szeretnék hozzáfűzni, aminek a megoldásában nem látom a sorsát ilyen rózsásnak és főleg ennyire megoldottnak a koncesszió keretében. Az egyik az, hogy az illegális hulladék jelentős része szabályozási problémából adódik. Lehet, hogy a kormányrendeletekben fog ilyen megtörténni, tehát az, hogy Btk.-t módosítunk, és börtönbe is lehet kerülni az illegális hulladékért, az nem old meg semmit az illegális hulladék keletkezéséről, főleg akkor nem, ha maga az állam is illegálishulladék-szennyező.

Az én választókerületemben van ilyen kiemelt állami beruházás Budapesten, aminek a kiszedett hulladékait az én kerületemben magánföldeken, ilyen részaránytulajdonon, tehát gazdája nincs földeken helyezték el, körülbelül egymillió köbmétert. Becsült adat, mert szakértőkkel próbáltuk becsültetni, amikor polgármester voltam korábban. Nincs meg a gazdája, nem fogadta be a rendőrség, azt mondták, hogy nem. Kormányhivatal nem. Tehát nincs gazdája, hogy hogyan kerül innen el ez a föld. És nincs az, aki megállapítja, hogy ez a föld tulajdonképpen egy szennyezett föld, miféle hulladék ez, amit ide az éjszaka leple alatt hatalmas gépjárművekkel kihoztak. A rendőrség sem tudja ezeket az autókat megállítani, kiemelt állami beruházás, egy helyi kis rendőr még csak nem is igazoltatja őket. Tehát gyakorlatilag anarchia van pillanatnyilag az illegális hulladék területén. Ez ott van most már több éve, még mindig nem bírtunk olyan ügyvédet találni, aki el merete volna vállalni, és olyat, aki ezt bírósági tárgyalásig elviszi. Ma ilyen állapotok vannak az illegális hulladék ügyében.

Ezen, nem tudom, hogy maga a koncesszióba vitel mit fog változtatni, hogy elkerüljön Rákospalota határából, a mezőgazdasági művelési övezetbe tartozó területről ez a hulladék, amiben emberi csontok, minden található egyébként. Próbálkoztunk azzal is, hogy ezek a csontok hátha bűncselekmény áldozatai, és vizsgálják meg, nincs olyan, aki ezt megvizsgálná. Tehát ma olyan állapotok vannak, úgy gondolom, ami alapján valamit valóban lépni kell.

Nekem nagyon rossz érzés az a sugallat, hogy méretgazdaságossági szempontok miatt kell ezt csinálni. Hát annak idején a téeszék azért jöttek létre - hogy méretgazdaságossági szempontok miatt -, az volt az indok, hogy a nagyobb gazdaságokban úgy lehet termelni, és a kis parcellákban nem lehet hatékonyan termelni. Amire aztán most a rendszerváltás óta újra visszamentünk, hogy oligarchagazdaságokat kell létrehozni, mert mégiscsak méretgazdaságosság van. De nem az egész ország egy méret, hanem vannak ilyen nagy oligarchák megyénként, és uralják a megyék mezőgazdaságát vagy a földeket.

De, hogy a hulladékügy egy egész országos, ágazati, mégpedig törvényben kimondottan egy cég kezébe adott koncesszióban működjön, igen nehezen tudom elképzelni, hogy kezelhető, átlátható és hatékony lehet.

Hozzá kell tegyem, hogy itt vannak tulajdoni kérdések is, amik ezt véleményem szerint zavarják, mert ez a kiszervezésnek is nevezhető koncesszió, ami a piacot szervezi ki mások kezéből, ennek van egy olyan ága is, amikor a hulladékért fizetendő díjat, tehát magában a szemétdíjat, a szállítási díjat - ugye, ez is központosítva van, ez már most is kukaholding néven, így ismerjük ezt a megoldást. Tehát, amikor előhiteleznek maguk a fogyasztók, akik lényegét tekintve kifizetik a díjat, és az a cég, akinek korábban fizették, lehet, hogy egy fél év múlva kapja meg, tehát egy fél évre hiteleznek annak a kukaholdingnak, aki ma, mondjuk, a koncesszor a díjak beszedését illetően.

Budapesti példát tud az ember ilyenkor hitelesen megemlíteni. A dolgozók fizetését se tudja kifizetni, miközben 5-6-8 vagy 10 milliárd, mert ilyen is volt már, ott van a kukaholding kasszájában. Tehát ilyen likviditási zavart okoz ez a méretgazdasági, nagyon jó, hatékony megoldás. Nekünk ezek a példák mutatják, hogy ezt nem szabad támogatni, sőt ez ellen tiltakozni kell.

Van egy konkrét választókerületi példám is. A fővárosi hulladékégető vagy szemétegető, vagy bárminek nevezhetjük, tehát ez egy erőmű, ahol a fűtőanyag a kommunális hulladék, és ebből gőzenergiát, villamos energiát állítanak elő. Ennek az erőműnek a főváros hitelt vett fel, sokmilliárdos hitelt, van benne valamennyi állami támogatás, az a kisebbik része, és van benne uniós pénz is. Ennek a részleteit a jövőt illetően a koncesszor fogja fizetni, vagy mi történik? A főváros úgy fizeti, hogy tőle államosították ezt az égetőművet, tőle államosították az ott lévő további objektumokat. Szóval nem lehet tudni, hogy az itt lévő vagyonekat, technológiákat ezek az ezt követő végrehajtási rendeletek, akár miniszteri, akár kormányrendeletek, milyen módon fogják szabályozni. Tehát mi most egy olyan keretre mondunk igent, és a kormánypárti frakciónak meghallgatva ezt az ajánlását olyanra mondtunk támogatást, aminél, ha hazamegyünk, mindenki valamilyen településsel van kapcsolatban, azon a településen nem tudjuk megválaszolni a kérdéseket, de igent nyomtunk rá, hogy így legyen. Azt gondolom, hogy felelős környezetvédőnek, ebben a bizottságban ülő képviselőnek és helyi politikusnak is egyben az úgynevezett körforgásos gazdaság nem lehet a település öngyilkosa, és nem lehetünk annak az árulói. Nem tudom támogatni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, ki kíván még hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem látok jelentkezőt. Megkérem Bencsik alelnök urat, hogy vegye át az ülés vezetését, és szót kérek.

(Bencsik János, a bizottság alelnöke átveszi az ülés vezetését.)

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Elnök asszonyé a szó.

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP): Köszönöm szépen. Én az LMP frakciójának az álláspontját szeretném itt ismertetni.

Azt egyértelműen látjuk, és a mi olvasatunkban három fő részből áll ez a törvény. Ami a jogharmonizációs ügyeket illeti, azokkal nincs semmi bajunk. A körforgásos gazdaságra való áttérés kereteinek és egyes elemeinek felvázolása törvényi szinten szintén üdvözölhető, bár meg kell jegyeznünk, hogy igencsak megkésve szánta rá magát a kormány, és még ez a tervezet is csak néhány alapelvet, irányt rögzít, pedig a körforgásos gazdaság a jövőt jelenti, amely révén a bolygó terhelhetőségén belül maradván biztosíthatjuk a társadalmunk szükségleteit. Az a kérdés, hogy a részleteket tisztázó kormányrendeletbe mi kerül majd bele, és hogy mikorra lesz meg majd az a rendelet.

A körforgásos gazdaságra való áttérésnek egy kicsi, de fontos eleme, hogy végre kötelezővé tennék az italcsomagolások visszaváltását Magyarországon. Ez egy szükséges, de még korántsem elégséges lépés, számos nyitott kérdéssel. Például hogyan képzelik el a megvalósítását a gyakorlatban, egyes csomagolóanyagok esetében milyen arányban tervezik az újratöltést, célszám, gazdasági ösztönzők és szorosabb ütemterv kellene. Ki hol és hogyan gondoskodik majd az újrahasznosításról? Milyen terve van a kormánynak az ehhez szükséges háttérpar fejlesztésére, ösztönzésére? Tehát majd az ördög a részletekben fog rejleni.

Térjünk át a törvényjavaslat másik fontos elemére, amely a hazai teljes hulladékgazdálkodást kívánja sokadszorra átalakítani. Itt két dolog áll egymással szemben, a vonatkozó egyre szigorodó EU-s kötelezettségek és a rossz kormányzati döntések miatt zuhanórepülésbe kerülő hazai hulladékgazdálkodás. Ez kétségkívül nagyon nagy kihívás. A kormány egyik válasza egy csővégi megoldás, a korábbinál szigorúbb szankciók bevezetése az illegális elhagyott hulladék esetében. Mi ezt tudjuk támogatni.

A másik válasz amolyan fideszes huszárvágás, ami a hulladékgazdálkodás teljes rendszerét újra felforgatja. A kormány most két legyet ütne egy csapásra, egy még összetettebb új intézményrendszert hoz létre, új hivatal, új hatóság, új koordináló szervezet, koncesszió, miközben a feladatot koncesszióba adja, és így átpasszolja a felelősséget a koncessziós partnernek, aki vagy megfelel a feladatának, vagy nem. A koncesszió révén a közszolgáltatásból egy egyetlen partner kezében lévő monopóliumot tervez a kormány kialakítani, annak minden hasznával, ugyanakkor hatalmas kockázatával. A nyertes cég valószínűleg majd nem fog rosszul járni, hiszen sokkal többféle bevételre, még több állami támogatásra számíthat, és európai uniós pénzekre is pályázhat majd. Emellett megkaphatja mindazon szükséges eszközöket, amelyeket az állam ezzel a törvénnyel elvesz a jelenlegi tulajdonosaitól, például az önkormányzatoktól.

A most beadott szabályozásban az előírások és kötelezések részletezése helyett inkább azzal foglalkoztak, hogy a leendő koncesszort helyzetbe hozzák, pénzt és kiváltságot kap az államtól a szabályozásban nem részletezett feltételekkel, ha pedig majd valami gond lesz, akkor féléves határidővel kiléphet a rendszerből. A mostani több tucatnyi, nagy tapasztalattal rendelkező, eddig jóban-rosszban kitartó szolgáltató pedig teljesen kiszolgáltatottá válik, mert a koncesszortól függ majd, hogy alvállalkozóként működhetnek-e tovább, és kérdés, hogy mennyiért. Ez a központosítás, állami monopóliumépítés majd később tisztázatlan feltételekkel való koncesszióba adás már megint, úgy látjuk, hogy csak egy beépített pénzszivattyú.

Az LMP-nek az az álláspontja, amit a részletes vitában is elmondtunk, hogy a kormány szedje szét ezt a 22 törvény módosításából álló salátát, a jó elemeket nyújtsa be újra, a hulladékgazdálkodásra vonatkozó monopolisztikus törekvéseit pedig, még egyszer hangsúlyozom, dobja a kukába. Köszönöm szépen.

(Schmuck Erzsébet, a bizottság elnöke átveszi az ülés vezetését.)

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Kérdezem, hogy kíván-e még valaki hozzászólni a vitához. *(Senki sem jelentkezik.)* Úgy látom, hogy nem. Megadom a szót az előterjesztőnek, hogy reagáljon az elhangzottakra.

HIZÓ FERENC helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Köszönöm szépen a kérdéseket. Annyit szeretnék akkor a törvénytervezettel kapcsolatban tájékoztatásul mondani önöknek, hogy egyrészt ennek a törvénynek a megalkotását az is szükségessé tette, hogy számtalan olyan európai

uniós követelményt kell a hazai jogrendbe átültetni, amely jelentős rendszerátalakítást eredményezne önmagában is, hiszen mind a lerakóktól való eltérítés, mind az anyagában hasznosítás céljainak az elérése, mind egyébként az azon belül az egyes csomagolóanyagokhoz tartozó célszámoknak a teljesítése, ez mind-mind nagyon komoly szervezetátalakítást igényel. Mindezekon túl a kiterjesztett gyártói felelősség rendszerének a bevezetése is komoly feladatokat jelent hazánk számára. Úgyhogy mi azt gondoltuk, hogy mindezen uniós kötelezettségeket szeretnénk egy nagy rendszerben, természetesen minden uniós követelménynek megfelelően, hogy a saját magunk számára a lehető leghatékonyabb módon, a legcélravezetőbb módon megvalósítani, és ennek eredményeként született ez a rendszer és az erre vonatkozó javaslat.

Szeretném azokat az aggodalmakat eloszlatni, amelyek itt mindenféle vállalkozások és munkahelyek veszélyeztetésére vonatkoznak. Naponta ezt a levelet megkapjuk mindenféle csatornából már, gyakorlatilag kívülről ismerjük, azért is mosolyogtam ezen, és elnézést kérek utólagosan is, ez nem másnak szólt, csak már ötödször hallom ezt a levelet és ennek a tartamát különböző forrásokból.

Azt kell hogy mondjuk, hogy mi egy olyan rendszert igyekeztünk kialakítani, és erre tettünk javaslatot, ahol egyrészt elválasztódik a gyűjtés és a hasznosítás. A hasznosítók tevékenysége továbbra is ugyanolyan módon zajlik, mint ahogy eddig is, ezt a tevékenységi kört nem érinti egyébként ez a törvény. Tehát ott semmilyen változás nem történik.

A gyűjtés-előkezelés tevékenységekörökben döntött úgy a kormány, hogy egy új rendszerben, amely egyébként nem példa nélküli Európában, tehát az sem igaz, hogy példa nélküli lenne, nem példa nélküli, számtalan helyen vannak ilyen rendszerek. A szomszéd országban, Romániában pont a közelmúltban írták ki ezeket a koncessziókat, és nyerték el ezeket a koncessziókat. Tehát létezik erre gyakorlati példa.

A mi döntésünk szintén ebbe az irányba mutatott, mi a feladatnak a megszervezését gondoltuk koncesszióba adni. Tehát a koncesszor, ahogy egyébként elnök asszony is helyesen mondta, egyrészt alvállalkozásban ugyanúgy tovább tud együttműködni azokkal a cégekkel, akik ma is ezen a piacon jelen vannak. Fix díjról szó nincs a törvénytervezetben, tehát nincs itt semmilyen olyan kijelentés, hogy ez fix díjon történne meg. Egyébként biztosítékként ott van, hogy a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal minden fölött őrködni fog, és az egész rendszert felügyelni fogja.

Tehát én azt gondolom, hogy kellő biztosítékok vannak abban, hogy itt megfelelő körülmények között, de egy hatékonyság irányába elmozduljon, és egyébként a kormányzati környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási célokat támogató rendszer valósulhasson meg, és ebbe a magánfelek bevonására kerülhessenek, hogy a lehető leghatékonyabban tudjuk a céljainkat elérni.

A visszaváltási rendszerrel kapcsolatban csak annyit szeretnék mondani, hogy, ugye, a tervezet arról szól egyébként, hogy 2023-tól vezetjük be a visszaváltási rendszert. Azt megelőzően pedig, ahogy már többször is ezt elmondtuk, tesztidőszak keretében szeretnénk a rendszer működését, hogy úgy mondjam, kipróbálni, és a megfelelő megoldásokat megtalálni, és ennek eredményeként a végleges rendszert bevezetni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen helyettes államtitkár úr válaszait. A részletes vita ezen szakaszt lezárom, és áttérünk a második szakaszra. Képviselői módosító javaslatot a bizottságunkhoz nem nyújtottak be, így kérdezem, hogy a bizottság tagjainak van-e módosító javaslat benyújtására irányuló szándéka. Úgy látom, hogy nincs. Akkor lezárom a második szakaszt.

Megnyitom a részletes vita utolsó szakaszát, amelyben bizottságunk dönt a részletes vita lezárásáról, a részletes vitáról szóló jelentés elfogadásáról és benyújtásáról.

Kérdezem a bizottságot, hogy lezárja-e a részletes vitát. Aki ezzel egyetért, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a részletes vitát egyhangúlag lezártuk.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e és benyújtja-e a részletes vitáról szóló jelentést. Aki támogatja, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* 7 igen szavazattal, 3 nem ellenében, tartózkodás nélkül elfogadtuk.

Még kérdezem a bizottságot, hogy kíván-e előadót kijelölni, aki a bizottság jelentését az Országgyűlés plenáris ülésén ismerteti. *(Nincs jelentkező.)* Nem kíván. Kisebbségi előadót kíván-e valaki? *(Nincs jelentkező.)* Nem. Akkor lezárjuk ezt a napirendi pontot, és megköszönöm az előterjesztő részvételét.

**A vadállatok cirkuszi szerepeltetésének tilalmáról szóló H/13500. számú határozati javaslat
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

Rátérünk a következő napirendi pontra. A vadállatok cirkuszi szerepeltetésének tilalmáról szóló H/13500. számú határozati javaslat vitája, majd döntés a tárgysorozatba vételéről. Köszöntöm, és megadom a szót az előterjesztőnek, Kocsis-Cake Olivio képviselő úrnak. Parancsoljon!

Kocsis-Cake Olivio szóbeli indoklása

KOCISIS-CAKE OLIVIO előterjesztő (Párbeszéd): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Zöldpolitika alatt nemcsak energetikai és klímakérdéseket értünk, amit általában a tisztelt bizottság itt meg szokott tárgyalni, hanem az állatvilágban élő élőlények jogaival kapcsolatos ügyeket is. Szerencsére az elmúlt években, évtizedekben történtek pozitív előrelépések ezen a területen Magyarországon is. A Párbeszéd üdvözli, hogy a kormány állatvédelemmel kapcsolatos kormánybiztost nevezett ki. Budapest is megtette ezt hasonló pozícióval, Szabó Rebeka személyében. Ezek üdvözlendő lépések, és ezeket tudjuk támogatni.

Van viszont egy kényes terület ebben a kérdésben, amiben van még hova fejlődni, és itt Magyarországon különösképp. Ez pedig az állatok cirkuszban való szerepeltetése. Erre egy tavasszal történt eset világít rá leginkább, egy szomorú eset. Bizonyára a bizottság tagjai tudják, amikor a szadai szafaripark két elefántja, Mambó és Betti elpusztult, igen kétes körülmények között. Valószínű, hogy egy fellépés után, a kamionban pusztultak el, gyakorlatilag megfulladtak. Az ezeket az állatokat ellátó állatorvos fertőző betegségeket nem lelt fel, nem talált, és az állatok pusztulását valószínűsíthetően a szállítással hozta összefüggésbe, a balesetet valószínűleg ez okozta.

Azt is láthattuk nem olyan rég, hogy a különböző szupershow-kban milyen körülmények között szerepelnek állatok. Volt egy nagyon komoly nyilvánosságot kapó fotó, ahol egy olyan sovány elefánt látszódott, egy ilyen szupershow előtt, ami tényleg minden állatvédőnek összeszorította a szívét. Az Állatmentő Liga ez ügyben feljelentést is tett, de eljárás végül nem indult.

Ezek az esetek is mutatják, hogy szükség van valamilyen szabályozásra, korlátozásra ezen a területen. Az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvény preambuluma kimondja, hogy az állatok érezni, szenvedni, örülni képes élőlények, tiszteletben tartásuk, jó közérzetük biztosítása minden ember erkölcsi felelőssége és kötelessége.

Az utóbbi években több európai állam, körülbelül húsz, lépett az állatjogok erősítéséért, ezt a cirkuszban való szerepeltetés korlátozásával próbálták elősegíteni. A mi javaslatunk is beleillik ebbe az európai trendbe, ezért kérjük a kormányt, hogy az önkormányzatokkal, az állatkertekkel, civil szervezetekkel együttműködve egy hasonló szabályozást dolgozzon ki. A cirkuszban szerepeltetés mellett arra is irányul a javaslatunk, hogy korlátozzuk az állatseregletben tartást is, hiszen ez az, ami elsősorban kiszolgálja ezt a területet.

A Párbeszéd szerint a vadállatok érző lények, és a kezelésüket méltósággal kell végezni, tiszteletben kell tartani az állatok jogait is. Ezzel ellentétes, ha például ragadozó nagymacskákat tüzes karikákon átugrásra vagy több tonnás elefántokat kis porondon egyensúlyozásra kényszerítünk. Ezek a szituációk, műsorszámok számukra teljesen idegen testhelyzetek felvételére kényszerítik őket.

Fontos indok, hogy az állatkerttel szemben itt nemcsak fogságban tartják az állatokat, hanem keményen idomítják is őket. Az állatokat veréssel, éheztetéssel, megfélemlítéssel törik be, tanítják be a mutatványok elvégzésére. Ezek az állatok általában nem azért tartják be, és hajtják végre ezeket a mutatványokat, mert ezt szeretnék, hanem azért, mert brutális betörésük és kegyetlen, folyamatos bántalmazásuk során történik a betanításuk. Itt jelzem: ez nem minden cirkuszra jellemző, vannak olyan cirkuszok, ahol nincs kegyetlenség, ahol a betanítás nem kegyetlen bánásmóddal történik, de sajnos nem ez a jellemző.

A mi javaslatunk a következmények kezelésére is javaslatot tesz. Azt szeretnénk, ha gondoskodnának azokról az állatokról, amelyek a cirkuszi mutatványokból kikerülnek, a szerepeltetési tilalom miatt gazdátlanok válnak. Az a javaslatunk, hogy erre álljon rendelkezésre egy befogadóhálózat, amely biztosítja, hogy egyetlenegy ilyen állat sem maradhat árván.

Továbbá a javaslatunk azt is támogatja, hogy a változtatások miatt az ilyen cirkuszból élők átmeneti anyagi kompenzációt is kapjanak. Ezt is elfogadhatónak tartjuk, hiszen fontos az, hogy az embereknek se legyen ebből gondjuk.

Nagyon komoly társadalmi támogatottsága van ennek a javaslatnak, ez alapján is készítettük el. Azt gondolom, hogy ez alkalmat ad arra, hogy ebben egy pártközi konszenzus legyen, egy kormány és ellenzék konszenzus legyen. Jelenleg is zajlik egy online demonstráció, és közel 41 ezren írták már alá az ehhez kapcsolódó petíciót.

Érdekes kitekintenünk nemzetközi szintre is, hogy hogyan áll ez a kérdés. Olaszországban 2017-ben született döntés, amely megtiltja az állatok cirkuszi szerepeltetését. Összességében jó pár országban korlátozzák ezt a tevékenységet: Szlovákiában, Romániában, Franciaországban, Mexikóban és Portugáliában nemrég hoztak ilyen korlátozást, amely 2024-től lép életbe, Nagy-Britanniában pedig nemrégiben a kormány kezdeményezte a tiltást, a környezetvédelmi miniszter javaslatára. Az EU-tagállamokban már csak 8-ban nincs ez a tevékenység korlátozva. Felhívnam a figyelmet, hogy például Németországban ezt a fajta tevékenységet egy 3D-s cirkusz pótolja, amely nagyon pozitív visszajelzéseket kapott, hasonló élményt biztosít a cirkuszlátogatóknak. Még Kínában is komolyan elkezdtek korlátozni ezt a tevékenységet. Nagyon szigorú szabályozás alá vetik ezt, és azóta a számok nagy része emberi produkció, és nem állati produkció.

Tehát eddig Európában 25 országban mondtak valamilyen szinten nemet az állatok cirkuszi szerepeltetésére. Így döntött Ausztria, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Horvátország, Ciprus, Csehország, Dánia, Anglia, Észtország, Finnország, Görögország, Írország, Lettország, Málta, Macedónia, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Románia, Skócia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Svédország.

Ezek alapján elmondható, hogy a V4-ek közül már csak mi nem korlátoztuk ezt a tevékenységet, mi nem jutottunk dűlőre ebben a kérdésben, és a szomszédos országok

közül is csak mi engedjük ez a fajta tevékenységet. Ezért kérem a bizottság tagjait, hogy támogassák ezt a javaslatot. nyilván ez egy határozati javaslat, amely lehetőséget ad a kormánynak vagy akár bármelyik másik parlamenti pártnak, hogy az ő javaslatait is beépítsük ebbe a javaslatba. Abszolút nyitottak vagyunk. A célunk szerintem ugyanaz, hogy ezt a fajta állatkínzást megszüntessük.

Végül egy idézettel zárnék. Mahatma Gandhi mondta, hogy egy nemzet nagysága és erkölcsi fejlettsége híven tükröződik abban, ahogy az állatokkal bánik. Bánjunk mi is tisztességgel ezekkel az állatokkal. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy ki kíván hozzászólni. *(Jelzésre:)* Böröcz képviselő úr!

Hozzászólások

BÖRÖCZ LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Képviselő Úr! Azt hiszem, hogy abban kötöttünk egészen biztos, hogy nem lesz vita, hogy lehetőség szerint minden állatot védelmezzünk, és olyan körülményeket biztosítsunk akár egyébként cirkuszban vagy akár magántartásban, bármilyen formában élnek is körülöttünk, hogy sem lelkiileg, sem testileg ne sérülhessenek.

A tárgysorozatba vételről kellene most döntenünk az önök által beterjesztett határozati javaslatról. Alapvetően mi ezt nem támogatjuk, és meg is fogom indokolni pontosan, hogy miért nem. Hiszen ez egy szegmensét jelenti csak az állatvédelemről szóló koncepciónak.

Ahogy képviselő úr említette az elején, október 1-jétől a nemzeti állatvédelmi program megújításáért és végrehajtásáért felelős miniszteri biztost nevezett ki a kormány, és az ő feladata az lesz, hogy a nemzeti állatvédelmi programot megújítsa, és az állatvédelemmel kapcsolatos minden szegmensre kiterjedő törvényjavaslatot nyújtson majd be. A kormánynak az az álláspontja, hogy nyilván a biztos úr már megkezdte a tevékenységét, rengeteg civil szervezettel és kapcsolódó állatvédelmi szervezettel felvette a kapcsolatot. Minden egyes részét ennek a területnek meg fogjuk vizsgálni, és azt én is támogatom, hogy egyébként akár legyen szó a cirkuszi állatokról, akár az otthon tartott állatokról, lehetőség szerint olyan szabályokat hozzunk - ebben nyilván a szigorítás is szerepet játszik -, amelyek az állatoknak testi és a lelki védelmét megalapozhatja.

Alapvetően a célokkal egyetértünk, de ennek a megvalósítási formájával nem, tehát ezért ennek a külön határozati javaslatnak a tárgysorozatba vételét nem támogatjuk, de azt meg tudom ígérni, hogy jövőre a kormánybiztos úr által előkészített törvényjavaslatban szerepelhetnek ezek a szempontok is, és reményeink szerint szerepelni is fognak.

Azért itt a végén engedjen meg egyetlen megjegyzést. Azért remélem, hogy nem kerül majd arra sor, bár önről ezt nem gondolom, képviselő úr, mint amit a frakcióvezető asszonyuk megengedett magának, hogy a legutóbbi összpárti egyeztetésről végül is egész mást mondott a sajtóban, mint ami ott elhangzott. Tehát remélem, a képviselő úr korrekten fogja tájékoztatni a saját szavazóit is arról, hogy alapvetően mi szeretnénk megvédeni ezeket az állatokat, és partnerek vagyunk e tekintetben, azonban mindezt egy átfogó törvényjavaslat keretében, jövőre kívánjuk megtenni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ki kíván még szólni? *(Senki sem jelentkezik.)* Akkor nagyon röviden szeretnék szólni. Megkérem Bencsik alelnök urat...

(Bencsik János, a bizottság alelnöke átveszi az ülés vezetését.)

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP): Meg is kaptam tőle a szót.

Az LMP álláspontja. Tehát az LMP mint zöldpárt, és jómagam is évek óta következetesen kiállunk az állatvédelem érdekében. Sőt, többször benyújtottunk törvénymódosító csomagot az állatok védelme érdekében. Bizottsági elnökként jómagam is többször egyeztettem az érdekelt szakmai civil szervezetekkel, ezért természetesen támogatjuk a benyújtott indítványt.

Tisztában vagyunk azzal, hogy az állatok szórakoztatóipari, cirkuszi célú szerepeltetése nagy hagyományokra tekint vissza, és még most is sok állategyedet, illetve idomárt, gondozót érint. Az is kétségtelen, hogy e területen az utóbbi években szigorodott és egyre korrektebbé vált a szabályozás, ugyanakkor ez elsősorban etikai kérdés. Arra mindenestre tekintettel kell lenni, hogy zökkenőmentes legyen a változás, így többek között garancia kell arra is, hogy a kikerülő állatok gondozása továbbra is biztosított legyen. Mindezek alapján támogatom az indítványt.

(Schmuck Erzsébet, a bizottság elnöke átveszi az ülés vezetését.)

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Ha nincs több hozzászólás, döntsünk a tárgysorozatba... *(Jelzésre:)* Bocsánat! Megadom a szót az előterjesztőnek. Parancsoljon!

KOCISIS-CAKE OLIVIO (Párbeszéd): Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Köszönjük szépen az LMP támogatását ez ügyben, és reméljük, hogy a jövőben majd akkor lesz alkalmunk egy ilyen típusú javaslatot megvitatni akár itt, a bizottságban, akár a plenáris ülésen.

Böröcz képviselő úrnak csak egy reakció. Örülünk, ha a miniszteri biztos elkezd foglalkozni az ügygel. Hozzáteszem, két hónapja voltam egy állatkínzással, állatvédelemmel kapcsolatos javaslattal, azt hiszem, a jogi bizottságnál, és ott ugyanezt a választ kaptam, hogy majd a miniszteri biztos fog ezzel foglalkozni, tehát lassan gyűlnek azok az ügyek, amelyekkel a miniszteri biztosnak foglalkoznia kell. Én attól félek, hogy ezek az ügyek el fognak húzódni, és időt veszítünk. Még egyszer mondom, azért hibádzik ez az indok, mert ez egy határozati javaslat, ez egy tárgysorozatba vétel. Ha a miniszteri biztosnak valóban olyan égető és fontos ez a kérdés, akkor lenne alkalma itt benyújtani az ő javaslatát, bizonyára el tudnánk fogadni, és bizonyára meg tudnánk egyezni, én azt látom. Természetesen értem a politikai indokot, hogy nyilván ő akarja ezt tematizálni, de azt gondolom, hogy itt felül kéne emelkedni ilyen kicsinyes politikai célokra, és az állatok védelme kellene hogy legyen a prioritás. Remélem, hogy nem sok állat lesz áldozata ennek a késlekedésnek, és minél előbb megkapjuk ezt a javaslatot a miniszteri biztos úrtól.

A korrekt tájékoztatás kapcsán meg természetesen, ahogy mindig, korrekten fogom tájékoztatni a közvéleményt erről, és bízom benne, hogy a korrekt tájékoztatás után egy korrekt javaslatot kapunk a miniszteri biztos úrtól. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Döntésre kerül sor. Kérdezem, hogy ki az, aki támogatja a tárgysorozatba vételt. *(Szavazás.)* 3 igen. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 7 tartózkodás. Köszönöm szépen. Ez azt jelenti, hogy a bizottság a határozati javaslat tárgysorozatba vételét nem támogatta. Megköszönöm az előterjesztő részvételét.

Egyebek

Mai utolsó, egyebek napirendi pontunkban tájékoztatom a bizottságot, hogy idén már nem lesz több ülésünk, és ezzel a mai, december 8-ai ülést lezárom.

Az ülés berekesztése

Mindenkinek megköszönöm az ez évi munkáját, nehéz körülmények között, a járvány első hulláma, második hulláma között végeztük, boldog, békés és legfőképpen mindenkinek jó egészségben eltöltött karácsonyt és boldog új esztendőt kívánok. Találkozunk 2021-ben. Köszönöm szépen még egyszer. További szép napot!

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 51 perc)

Bencsik János
a bizottság alelnöke

Schmuck Erzsébet
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Horváth Éva Szilvia és Lajtai Szilvia